

JMG

Hundra år av svenskhet

En studie av *Vidi*, *Den Svenske Nationalsocialisten*, *Nydemokraten* och *SD-Kuriren*

Författare:

Nils Gruvebäck
Rebecca Lundberg

Handledare:

Tomas Andersson Odén

Journalistprogrammet VT 2015

UNIVERSITY OF
GOTHENBURG

Abstract

Bachelor's Thesis in Journalism

Title: One Hundred Years of Swedishness. A Study of *Vidi*, *Den Svenske Nationalsocialisten*, *Nydemokraten* and *SD-kuriren*

Authors: Nils Gruvebäck and Rebecca Lundberg

Academic term and year: Spring term 2015

Department: Journalism, Media and Communication

Supervisor: Tomas Andersson Odén

Examiner: Mathias A. Färdigh

Keywords: Nationalism, Sweden Democrats, New Democracy, National Socialist Worker's Party, *Vidi*, Swedishness, Swedish hostility, Othering, Critical Whiteness Studies, Framing

Nyckelord: Nationalism, Sverigedemokraterna, Ny demokrati, Nationalsocialistiska Arbetarepartiet, *Vidi*, svenskhet, svenskfientlighet, den andre, kritiska vithetsstudier, gestaltning

During the last two decades nationalist movements have mobilized throughout Europe. In Sweden the growing party is called the Sweden Democrats. During these years they have been accused of having a racist agenda, but since 2005 when Jimmy Åkesson became leader of the party, they have changed their logotype from a burning torch to a blue and yellow hepatica, their popularity has grown and they have tried to dissociate themselves from their rightwing past.

The purpose of this thesis is to investigate how nationalist movements in Sweden have developed during the last one hundred years. By starting with *Vidi*, an antisemitic newspaper from 1914, moving through the 1930's and the Nazi party National Socialist Worker's Party, to 1994 and the populist party New Democrats and the Sweden Democrats 2014 we want to see how these parties differ from one another - and what they have in common. By using the ECA-method (Ethnographic Content Analysis) we are exploring how swedishness is portrayed and constructed in four nationalist magazines associated to these movements: *Vidi*, *Den Svenske Nationalsocialisten*, *Nydemokraten* and *SD-kuriren*.

Through a postcolonial perspective we investigate how the idea of Swedishness changes throughout the years, in relation to how the idea of *the other* changes. We see how the idea of Swedishness is created by how the other is portrayed, and how the two are in one way symbiotic and get meaning from one another. We also examine how media is portrayed in these magazines. In a Swedish nationalist discourse it is not unusual to accuse media for censorship, lies and "Swedish hostility". As this study will show, the idea of Swedish hostility was vital already in 1914.

Innehåll

Inledning	4
Syfte	5
Tidigare forskning	6
Bakgrund och teori	8
Nationalstaten	9
Etnicitet	10
Den andre	11
Vithetsnorm	12
Främlingen	13
Media och makt	13
Gestaltning	14
Metod och material	15
<i>Vidi</i> och <i>Den Svenske Nationalsocialisten</i>	18
Ny demokrati och <i>Nydemokraten</i>	19
Sverigedemokraterna och <i>SD-Kuriren</i>	20
Resultat	23
Svenskhet och den andre	23
"Den hvita rasen öfverlägsenhet på alla områden"	23
"Visa hem de socialdemokratiska judedrängarna"	26
Lämmeltåg och lögner	28
"Det är skam att sitta som vi ha gjort och tempel åt andra välva"	31
Diskussion: svenskhet och den andre	33
Media och etablissemang	36
"De vilja sätta munkorg på vår yttrande- och känslöfrihet"	36
Marxistiska redaktörer och dumdryga journaljer	37
"Dom bara jamsar med"	38
"Sverigedemokraterna är avskydda av de andra partierna"	40
Diskussion: media och etablissemang	42
Slutdiskussion	43
Förslag på vidare forskning	46
Litteraturlista	48

Inledning

Jag tror att de flesta med judiskt ursprung som blivit svenskar lämnar sin judiska identitet. Men gör de inte det behöver inte det vara ett problem. Man måste skilja på medborgarskap och nationstillhörighet. De kan fortfarande vara svenska medborgare och leva i Sverige. Samer och judar har levt i Sverige under lång tid.

Så löd Sverigedemokraternas partisekreterare Björn Söders från många håll kritiserade uttalande från en intervju i Dagens Nyheter i december 2014.¹ Han talar om svenskar, Sverige, identitet och nation. Väsentliga begrepp i vår tids nationalistiska problemformulering som öppnar upp för frågor. Nationstillhörigheten skiljs från medborgarskapet och nationaliteten tycks vara något bortom det territoriella. Svenskheten blir något essentiellt.

De senaste decennierna har den västeuropeiska högerpopulismen vuxit. Front National, Fremskrittspartiet och Sverigedemokraterna är några exempel på partier vars maktpositioner flyttats fram. Bland meningsmotståndarna kallas de ömsom rasister, ömsom högerpopulister, ömsom nyfascister, ömsom nazister. Frågar man dem själva eller deras väljare håller de sällan med om dessa beteckningar, man tar avstånd från ideologiska kopplingar till olika former av artikulerad rasism och nazism. Likväl kan retoriken kännas igen, och från forskare och kritikers håll framhålls ofta dessa partiers historiska kopplingar.²

I Sverigedemokraternas valfilm från 2010 jagas pensionärer av kvinnor i burka, ackompanjerade av en skenande statsbudget. Väljarna uppmanas dra i en av två bromsar: invandringsbromsen eller pensionärsbromsen.³ Grupper kontrasteras mot varandra och konkurrerar om utrymme och kapital. På den ena sidan står svenskarna, en kategori som tycks vara beroende av och skapas just i kontrasten mot *den andre*. Som exemplen ovan visar kan *den andre* vara olika typer av grupper: judar, samer, muslimer, romer och kurder är några av de som får exemplifiera den andre i Sverigedemokraternas samtida retorik.⁴ Men hur har det sett ut tidigare? Sverigedemokraterna hävdar idag att de är ett socialkonservativt och nationalistiskt parti utan kopplingar till historiska, mindre rumsrena, högerextrema rörelser.⁵ Genom att göra en analys av hur man förhåller sig till begrepp som svenskhet och *den andre* i rapportering inom nationalistisk press har vi undersökt hur det ser ut idag och hur det sett ut förr.

---

¹ Niklas Orrenius, "Den leende nationalismen", *Dagens Nyheter* 2014-12-14, <http://www.dn.se/val/nyval-2015/den->

² Marie Demker, *Sverige åt svenskarna. Motstånd och mobilisering mot invandring och invandrare i Sverige*, Göteborg 2014, s. 45.

³ Sverigedemokraternas valfilm 2010, <https://www.youtube.com/watch?v=XkRRdth8AHc>, hämtat 2015-04-10.

⁴ Se exempelvis ovan citerade intervju av Orrenius samt David Baas, "Jämförde romer med cancer - vägrar backa", *Expressen* 2014-09-09, <http://www.expressen.se/nyheter/val2014/jamforde-romer-med-cancer--vagar-backa/>.

⁵ Demker, s. 63, "För att vinna fler väljare önskar de nationalkonservativa partierna tona ned kopplingar till gatuvåld, rasism och främlingsfientlighet. Partierna vill inte bli tagna för extremister och markerar ofta sin demokratiska tillhörighet."

Vi har varit intresserade av att undersöka hur ideologiska knutpunkter mellan olika nationalistiska partier under 1900- och 2000-talet ser ut genom att titta på nationalistisk press från olika tidsperioder och olika partier. De högerpopulistiska partier som vuxit de senaste åren har generellt aktivt tagit avstånd från 1930-talets nazistiska ideologi. Vi ville undersöka om det trots allt finns historiska knutpunkter, genom att göra en kvalitativ textanalys av nationalistisk press och sedan göra en komparativ studie av olika typer av nationalistiska partier. Begreppet svenskhet är något centralt återkommande över tid, men betyder det samma sak nu som då? Och vad är det *inte*?

En av de gemensamma nämnarna för dessa växande organisationer är en invandringsskepsis. En annan gemensam nämnare är motståndet mot "etablissemangen". Inte sällan är det medierna som får representera etablissemangen, och Sverigedemokrater pratar ibland om en sammansvärjning mot partiet inom svenska medier.⁶ Vi tycker därför att det både är intressant och relevant att titta på om det finns historiska jämförelsepunkter när Sverigedemokraterna pratar om den här typen av mediekonspiration.

Syfte

Syftet med denna uppsats har varit att undersöka nationalistisk press 1914-2014 för att titta närmare på vilka ideologiska kopplingar vi kan se mellan olika typer av nationalistiska partier i Sverige över tid. Med fokus på begreppen svenskhet och *den andre* har vi letat efter likheter och skillnader.

Vår övergripande frågeställning har varit vilka likheter och skillnader vi kan se inom nationalistiska rörelser i Sverige över hundra år. För att närma oss svaret på detta har vi för det första tittat på hur svenskhet gestaltas och för det andra vad svenskheten kontrasteras mot. I Sverigedemokratisk propaganda återkommer ofta ordet *svenskfientlighet*.⁷ Men vad är det, egentligen? Vem är motståndaren? Är det främlingen?

Motståndaren inom den nationalistiska retoriken tar ibland skepnad av en mer hemtam figur: medierna. De förändringar vi sett i det digitaliserade medielandskapet har till viss del lett till ett fragmentiserat och diversifierat nyhetsflöde. Sajter som *Avpixlat*, *Realisten* och *Samtiden* förmedlar nyheter på ett annat sätt, och på andra grunder, än vi är vana vid och anklagar de etablerade medierna för att censurera verkligheten. Svenskfientligheten består alltså delvis av folkgrupper av annan kulturell och etnisk bakgrund. Men svenskfientligheten, fienden, förkroppsligas också av det så kallade etablissemangen, medierna och "PK-eliten". Vilka är då dessa? Hur beskrivs de inom de nationalistiska partierna? Är detta motstånd mot medier nytt eller gammalt idégods inom de nationalistiska rörelserna, och hur kan vi förstå det?

---

⁶ Se exempelvis Tobias Hellström, "Expressen ljuger mer än vanligt. Media slår rekord i lögner?", Tobias Hellströms blogg 2015-09-19, <https://molndal.sverigedemokraterna.se/2015/01/19/expressen-ljuger-mer-an-vanligt/>.

⁷ Annika Hamrud, *Sverigedemokraternas användning av begreppet "svenskfientlighet". En diskursanalys*, kandidatuppsats statskunskap Södertörns högskola, Stockholm 2011.

Vi har valt att undersöka fyra olika tidsperioder under de senaste 100 åren. Vi utgick från valet 2014 och räknade tillbaka 100 år. Vid valet 1914 fanns det inget nationalistiskt parti i den form som vi valt att undersöka. Vi valde därför den största nationalistiska tidningen utanför det politiska etablissemanget, den antisemitiska tidningen *Vidi*. Vidare räknar vi omkring 20 år framåt till valet 1936. Det finns flera nationalistiska partier och tidningar vid det valet men vi har valt att undersöka det största av dessa partiers (Nationalsocialistiska Arbetarpartiets) tidning: *Den Svenske Nationalsocialisten (DSN)*. Slutligen valde vi att räkna tillbaka omkring 20 år från valet 2014. I valet 1994 är tidningen *Nydemokraten* det partiorgan som fungerar bäst som jämförelsepunkt mot det vi ämnar undersöka. Ny demokrati satt i riksdagen under åren 1991-1994 och kan beskrivas som ett högerpopulistiskt parti med nationalistiska tendenser.

Genom att undersöka de olika partiernas tidningar tror vi oss kunna ge en sannare bild av partiets åsikter än genom att undersöka respektive partiets partiprogram. I partiprogrammen råder koncensus, i tidningarna ges plats för motstridigheter och fler röster. Det är inte ovanligt med stora, interna stridigheter inom dessa grupper. Genom att tidningarna innehåller en blandning av texter skrivna av olika skribenter, skapar det en möjlighet för oss att fånga upp ett bredare spektra av partiernas ideologier. Ett ytterligare argument för att undersöka pressen var att vi hade fått exkludera *Vidi* från undersökningen om vi valt att fokusera på partiprogram. *Vidi* hade inte hade ett politiskt parti i ryggen 1914. Partiernas program presenteras i både *SD-Kuriren*, *Nydemokraten* och till viss del i *Den Svenske Nationalsocialisten*.

Tidigare forskning

Forskningen kring nationalistiska rörelser i Sverige är omfattande och ideologi och fenomen har angripits från diverse vetenskapliga discipliner: statsvetenskapliga, sociologiska, historiska och psykologiska. Denna uppsats har skrivits vid institutionen för journalistik, medier och kommunikation vid Göteborgs universitet, och även på vårt fält har exempelvis Sverigedemokraterna rönt stor vetenskaplig uppmärksamhet. Vår ansats har dock varit att ta ett bredare historiskt grepp på nationalism och främlingsfientlighet. Vi har gjort en komparativ studie med nedslag i årtal som spänner över hundra år, och utgått från den press dessa rörelser har gett ut om sig själva. Finns det då fog för att göra denna jämförelse? Det menar exempelvis Erik Wärenstam, som skriver så här i sin avhandling från 1970:

“Det saknar inte intresse att jämföra mellankrigsårens hårda antidemokratiska och antiparlamentariska propaganda med den hårda antidemokratiska propaganda, som missnöjda och av utländska förebilder påverkade människor bedriver i vår egen tid, då de sociala levnadsförhållandena avsevärt förbättras. Beröringspunkterna är många och likheterna ibland frapperande.”⁸

---

⁸ Erik Wärenstam, *Fascismen i Sverige 1920-1940. Studier i den svenska nationalsocialismens, fascismens och antisemitismens organisationer, ideologier och propaganda under mellankrigsåren*, Stockholm 1970, sid 11.

Då vi har vår utgångspunkt i Sverigedemokraterna och deras partiorgan *SD-Kuriren* resonerar vi likt Wärenstam men byter ut 1970-talet till valrörelsen 2014. Det finns en rad uppsatser där den svenska mediebildens av Sverigedemokraterna undersöks. I kandidatuppsatsen *Sverigedemokraterna, media och demokratin* undersöker författarna hur Sverigedemokraterna har behandlats och hur de bör behandlas i media.⁹ I kandidatuppsatsen *Som alla andra* studerar författarna hur svenska journalister vill bevaka Sverigedemokraterna. De utgår från att de flesta chefredaktörer anser att SD ska behandlas som vilket etablerat parti som helst, det de vill undersöka är istället om journalister håller med sina chefer i just det påståendet.¹⁰ Svaret blev att så var fallet. Undersökningen gjorde gällande att journalisterna ansåg att bevakningen av Sverigedemokraterna skulle ske på samma premisser som för övriga partier under valrörelsen 2010.¹¹ På samma institution skrevs under följande termin en uppsats som följde upp hur mediabevakningen av Sverigedemokraterna sedan blev. Författarna till uppsatsen *De är här nu. En studie i 2010 års valbevakning av Sverigedemokraterna*, menar att de inte blev behandlade som vilket parti som helst, utan antingen blev extra hårt bevakade eller i viss mån ignorerade av de etablerade medier som undersöktes.¹² Vidare har forskare tittat på hur andra svenska partier ställer sig i förhållande till Sverigedemokraterna och även varför partier som beskrivs som högerextrema har fått den framgång som den nått i Europa under 2000-talet.¹³ Det har gjorts studier där Ny demokrati och Sverigedemokraterna jämförts. I uppsatsen *Redaktioner på repeat?* kommer författarna till slutsatsen att medier efter valen 1991 och 2010 valt att skildra de båda partierna negativt.¹⁴

Studier har också gjorts i vilka som är Sverigedemokraternas väljare och vad det är hos partiet som gör att människor väljer att rösta på just dem.¹⁵ Åt det har statsvetaren Marie Demker ägnat mycket uppmärksamhet, och hennes bok *Sverige åt svenskarna. Motstånd och mobilisering mot invandring och invandrare i Sverige* har varit oss oerhört behjälplig bland annat genom att reda ut komplicerade men väsentliga begrepp.

Vi har valt att undersöka hur Sverigedemokraterna beskriver sin egen valrörelse och hur de ideologiska resonemangen kommer till uttryck i den egna partipressen. Vi vänder alltså på perspektivet och har valt att titta på deras bild av sig själva och hur de skiljer sig, eller vilka likheter som finns med

---

⁹ Johan Sjölund, Martin Spaak, Martin Trygg: *Sverigedemokraterna, media och demokratin*, Göteborg 2008.

¹⁰ Nina Brisman, Linn Duvhammar, Sara Holmberg: *Som alla andra - En studie om hur svenska journalister vill bevaka Sverigedemokraterna*, Göteborg 2010, s.3.

¹¹ Brisman et. al., s.38.

¹² Victoria Greve, Linnea Johansson, Liza Törnblom, *De är här nu. En studie i 2010 års valbevakning av Sverigedemokraterna*, Göteborg 2010, s.36-37.

¹³ Anders Hellström, Tom Nilsson, Pauline Stoltz: *Nationalism vs. Nationalism: The Challenge of the Sweden Democrats in the Swedish Public Debate*, 2012, vol.47.

¹⁴ Elin Ericsson, Mathilda Svensson: *Redaktioner på repeat. Hur Aftonbladet och Dagens Nyheter skildrar Ny Demokrati och Sverigedemokraterna*, Göteborg 2012, s.37.

¹⁵ Anna, Hauksson, Carina, Johansson: *Varför Sverigedemokraterna? - En kvalitativ studie om Sverigedemokraternas väljare*, Stockholm 2011.

andra nationalistiska partier under de senaste 100 åren. På så sätt anser vi att vi hittat ett hål i forskningsfältet som behöver fyllas. Den studie som tidigare gjorts och som påminner mest omsyftet med denna uppsats är en kandidatuppsats vid Stockholms universitet: *Kultur och gemenskap i politisk kommunikation*. Författarna har där valt att undersöka Feministiskt Initiativ och Sverigedemokraternas egna texter på respektive hemsida, och hur partierna konstruerar “vi och dem” i sina egna texter. I uppsatsen kommer författarna till slutsatsen att Sverigedemokraterna “visar en tydlig aktivering av den nationella identitetens subjektposition”.¹⁶ Det är en utgångspunkt som styrker syftet med denna uppsats och motiverar denna undersöknings relevans.

Bakgrund och teori

Diskussionen om hur man ska benämna de växande, främlingsfientliga partierna i Europa har varit intensiv bland såväl forskare, politiker som journalister. Och olika beteckningar har inte sällan starka politiska laddningar, varför vi i detta avsnitt kommer att utreda hur vi väljer att använda oss av begreppen, och hur de kan förstås i förhållande till vårt urval. Marie Demker skriver att dessa partier under senare tid kallats högerpopulistiska, högerradikala eller etnonationalistiska. Till viss del har svårigheten att hitta en gemensam definition av dessa partier att göra med att de faktiskt är olika, samt att de inte vill inordnas i den etablerade politiska skalan. Men det finns likheter:

Partierna tillbakavisar ofta den konflikt mellan arbete och kapital som vänster-höger-dimensionen bygger på. Istället vill man betona konflikten mellan folket och eliterna, folket är ett kollektiv med gemensamma önskningar och eliterna är de som förråder dessa önskningar genom att inte freda det egna nationella territoriet från den invasion av främmande kulturer och främmande individer som migration, liksom all form av globalisering, representerar.¹⁷

Demker väljer att använda sig av två begrepp: exkluderande nationalism och nationalkonservatism. Dessa definitioner, skriver hon, utesluter varken främlingsfientlighet eller populism. Därför är begreppen gångbara för att definiera de partier vi undersöker, partierna skiljer sig åt men har samtidigt åtskilliga gemensamma nämnare.

---

¹⁶ Anna Rosander: *Kultur och gemenskaper i politisk kommunikation - En jämförande diskursanalys av två partiers konstruktioner av kultur och “vi och dom”*, Umeå 2015, s. 31.

¹⁷ Demker, s. 47.

Nationalstaten

För att kunna diskutera nationalism behöver man diskutera vad en nationalstat är och hur den formen av statssammansättning har uppkommit. Enligt den amerikanske statsvetaren Karl W Deutsch består en nationalstat av flera delar. Nationalstaten består av människor som lärt sig att arbeta tillsammans (samhälle) och kommunicera med varandra om en mängd olika områden/ämnen (gemenskap). Ett land definieras genom att beskrivas som ett avgränsat geografiskt område för en gemensam marknad för varor och tjänster. Slutligen inkluderas folket som beskrivs som en grupp av personer med kompletterande kommunikationsvanor.¹⁸

Förutsatt de tidigare distinktionerna (samhälle, gemenskap, land och folk) är då nationen en grupp av människor som fått kontroll över vissa institutioner för socialt tvång. Detta kan i förlängningen leda till en fullfjädrad nationalstat. Nationalismen blir då, enligt Deutsch, preferensen för den konkurrens som uppstår för en nation och dess medlemmar mot världen utanför, en värld av social rörlighet och ekonomisk konkurrens, där den ekonomiska konkurrensen domineras av värden som rikedom, makt och prestige. Målet för personlig säkerhet och gruppidentifiering blir förbundet med nationens medlemmars strävan att uppnå dessa värden. Folk har funnits genom hela historien medan nationalism och nationer bara funnits under några få perioder.¹⁹

En nation är resultatet av ett folks omvandling, eller av flera etniska element, i en social mobilisering. Den sociala mobiliseringsprocessen har dock aldrig inkluderat hela mänskligheten vid ett och samma tillfälle. De ”universella stater” som kan ses om stadier i civilisationers sönderfall ses som en genväg snarare än lösningar på problemet med mänsklighetens ”enhet”. Däremot har perioder av ”universella stater” lämnat efter sig ett antal utbredda språk (latin, grekiska eller arabiska) och ett mått av kulturell påverkan, assimilering, bland vissa sociala grupper (adel, stadsbefolkning eller prästerskapet). Den kulturella assimilationen förhåller sig till befolkningen på ett regelbundet sätt i dessa fall. Bland de högst stående i samhället är assimilationen stor, i botten eller i själva massan förekommer den knappt.²⁰ Ett resultat av detta är att världshistoriens bestått av olika återkommande feodala tidsåldrar, i olika delar av världen. I de flesta fallen var de feodala i ett slags ”lös” bemärkelse. De kännetecknas av intensiv lokalism och spridning av jordbruk och bosättningar, samt av militären och den dömande makten och av en skarp åtskillnad av de olika samhällsklasserna; makthavarna och den stora massan av bondebefolkning.²¹

---

¹⁸ Karl W. Deutsch, “The Growth of Nations: Some Recurrent Patterns of Political and Social Integration”, *World Politics* 1953:5, s. 168ff.

¹⁹ *Ibid.*, s. 169.

²⁰ *Ibid.*, s. 170.

²¹ *Ibid.*, s. 171.

Bland folket kan det förekomma olika varianter av gemensamma assimilationsmönster. Den kulturella gemenskapen kan hos överklassen vara svag, som under den mörka medeltiden i Västeuropa (476-800). Den kan vara något starkare, som hos den europeiska adeln under tidpunkten för korstågen (1100-1300). Eller så kan den vara nästan fullständig, som i det kejserliga Romarriket (31 f.Kr. - ca 200 e.Kr.). I alla dessa fall så berördes folket i byarna endast indirekt och långsamt. Även om de påverkades och assimilerades under flera århundraden, fortsatte passiviteten och bristen på direkt deltagande i angelägenheter av större vikt. Bristen på direkt deltagande verkade för att göra den kulturella assimilationen irrelevant för långa perioder.²²

Det är först när befolkningen i byarna blir delaktiga i den ekonomiska och politiska processen som man kan börja prata om riktigt nationsbyggande. När de blir delaktiga i denna process blir också deras kulturella och sociala egenskaper betydelsefulla för nationsbyggandet. Denna process har varit ett återkommande fenomen i historien, åtminstone gällande vissa allmänna egenskaper. Det är först när feodalismen avskaffas som politiskt system och den stora massan blir delaktig i byggandet av en nation som nationalstaterna växer fram.

Etnicitet

Marie Demker skriver att "nationalismen som ideologi formades under 1800-talet och den demokratiska utvecklingen kom att förstärka nationalismen genom att institutionalisera den. Demokratien byggdes upp inom ramen för nationalstater och medborgarskapet var knutet till den egna staten, språket och historien."²³ Å ena sidan bör alltså nationalism förstås som en teori för förespråkandet av nationalstatens politiska legitimitet. Å andra sidan är det svårt att tala om nationalism utan att också blanda in begreppet etnicitet och därmed försätta begreppet i en kontext bestående av nationalistiska rörelser, då man också kan använda sig av begreppen inkluderande och exkluderande nationalism för att särskilja dem. Något förenklat har då den förstnämnda typen ett fokus på medborgarskap, den andra på gränsdragningarna för detta medborgarskap.

Inom nationalistiska rörelser förekommer ofta föreställningen att mänskligheten är naturligt delad i nationer, att dessa nationer har särskilda karaktäristika och att det enda legitima politiska styret är dessa nationers självstyre.²⁴ Dessa särskilda karaktäristika, nationens särpräglade identitet, är något som ska prägla den etniska grupp, nationaliteten, som befolkar nationalstaten. Sociologen Charles Tilly menar att om det finns en enhetlig kulturell, religiös, lingvistisk och symbolisk identitet kan nationen hävda sin rätt

---

²² Deutsch, s. 170ff.

²³ Demker, s. 161.

²⁴ Craig Calhoun, "Nationalism and Ethnicity", *Annual Review of Sociology*, 1993:19, s. 213.

till självstyre och därigenom skapa gränser och hävda sitt territorium. Tilly menar också att bildandet av nationalstater innebar en intern homogenisering, eller assimilering, inom staten. Men det var inte den kulturella homogeniteten som kom först, snarare var den en konsekvens av att man ville hävda sin territoriella och politiska legitimitet. Således påbörjades strategier för att inom nationalstaterna bilda ett slags kulturell gemenskap och intern homogenisering. Men man manifesterade också sin position genom så kallad extern heterogenisering, eller *othering*, för att prata med postkoloniala termer. Man ville hävda sin särprägel genom att ta avstånd från andra nationaliteter. Craig Calhoun menar att månadet om den nationella särarten är en slags konsekvens av att nationen är en imaginär gemenskap. Nationell etnicitet är också en konstruerad kategori, men för att upprätthålla möjligheten till självstyre och legitimitet är det viktigt att hävda nationaliteternas särprägel. Calhoun menar att nationalism och etnicitet förutsätter varandra. Eftersom nationalister hävdar nationalstatens rätt är en legitim följd av att det finns olika grupper som har sociokulturella likheter blir det viktigt att argumentera för dessa gruppers naturlighet. Men då nationalstater sällan består av en homogen grupp, blir etnicitet grundat på nationalitet en konstruktion. Denna konstruktion är dock nödvändig för att upprätthålla nationalstatens politiska legitimitet, och får inom nationalistisk retorik ofta en nästan mytisk karaktär, enligt Calhoun.

Den andre

Filosofen Friedrich Hegel utformade under början av 1800-talet en filosofisk teori om Den Andre, som har legat till grund för många kritiska teoribildningar under 1900-talet. Simone de Beauvoir använder sig av begreppet i *Det andra könet*, för att därigenom beskriva maktförhållandet mellan kön. Hon menar att mannen, det första könet, skapas i förhållande till kvinnan, det andra könet. Kategorin man kan skapas först om det har något att kontrasteras mot i ett slags könets dialektik, och kvinnan blir allt det mannen inte är.²⁵ På liknande sätt används begreppet den andre i postkolonial teoribildning, där den andre i stället för att vara ett annat kön är främlingen, vilden eller den kolonialisera - mot vilket det hemtama och inhemska kontrasteras mot.

Marie Demker skriver "att demonisera 'den andre' eller 'dehumanisera' en grupp är första steget i en process där rasism, utestängning eller till och med utrotning kan vara det sista steget."²⁶ Hegels teori om självmedvetandets självständighet och osjälvständighet; herravälde och slaveri ligger som grund för sambandsförhållandet mellan herre och slav.²⁷ Vi kommer att utgå från postkolonial teori och använda oss av begreppet *den andre*. För att kunna prata om svenskhet och en svensk så behövs det en motpol, någon annan att spegla sig i. På så sätt behöver man den andre för att kunna förklara hur man själv är. Det

---

²⁵ Simone de Beauvoir, *Det andra könet*, Stockholm 1986.

²⁶ Demker, s. 167.

²⁷ G.W.F. Hegel, *Andens fenomenologi*, Stockholm 2008, s 166ff.

uppstår ett beroendeförhållande mellan svensken och den andre. Det dialektiska förhållande som uppstår i en situation där svensken ser sig själv som överlägsen kräver en antites att förhålla sig mot. Det som svensken står för blir omöjligt för den andre (antitesen/främlingen) att uppnå då hen står utanför svenskheten.

På samma sätt som västerländska feminister sökt visa att det gömmer sig en man bakom det liberala individbegreppet, så har också postkoloniala teoretiker påpekat att bakom denna beteckning döljer sig en vit individ, och att svarta/färgade därmed kommit att utdefinieras från medborgarskap i moderna demokratier. (...) De andra tycks alltid ha en hudfärg och rasifieras medan vithet sällan artikuleras.²⁸

Vithetsnorm

Som en utveckling av postkolonial teori har det teoretiska forskningsperspektivet kritiska vithetsstudier fötts. Vithetsstudier sätter fokus på hur rasism och diskriminering formas kring en normerande vithet. Genusvetaren Katarina Mattsson menar att, trots att vi i vår tid sällan pratar om ras, vithet har en djup betydelse när det kommer till konstruktionen av nationell identitet:

Att framhålla svenskhets som en position innebär också att enskilda människor måste bli uppfattade och klassificerade som svenskar av andra människor. Svenskhets är inte en naturlig eller automatisk följd av att vara född i Sverige, vara delaktig i en "svensk kultur" eller utseendemässigt karakteriseras som svensk. Lika lite som att betraktas som vit är en naturlig följd av hudfärg [...]. Båda dessa positioner är snarare framförhandlade identiteter som i sig är beroende av sitt sammanhang och de sociala relationer som de formas i [...]. Hur människor kategoriseras av sig själv och andra är samtidigt direkt relaterat till vem som har makt att i olika sammanhang definiera och kategorisera. Själva förhandlingen kring identiteter görs således i ett sammanhang som ofta kontrolleras av medlemmar av den privilegierade gruppen, i detta sammanhang "svenskar" respektive "vita".²⁹

I vårt material rör vi oss från en utpräglat rasbiologisk kontext i *Vidi* till det lite mer subtila hotet mot det svenska kulturarvet i *SD-Kuriren*. Trots att det var många år sedan det rasbiologiska institutet i Uppsala lades ner finns främlingsfientlighet kvar. Den koloniala och rasistiska historien inverkar på konstruktionen av nationella identiteter även idag, men nu artikuleras främlingsfientlighet till synes utan ras som parameter. Kritiska vithetsstudier ger begrepp och verktyg för att förstå hur nationella identiteter är en komplex kategori som kan skapas utifrån såväl territoriell tillhörighet, som utseende och maktstrukturer.

---

²⁸ Maria Carbin, "Postkolonialism - Introduktion", Ludvig Beckman et. al., *Texter i samtida politisk teori*, Malmö 2009, s. 392.

²⁹ Katarina Mattsson, "Diskrimineringens andra ansikte – svenskhets och 'det vita västerländska'", Paulina Des Los Reyes et. al.: *Bortom vi och dom. Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. Statens offentliga utredningar, SOU 2005:41, s. 148.

Främlingen

Enligt Marie Demker finns det två poler i mötet mellan det som är välkänt och det som är främmande. Antingen är främlingen ett potentiellt hot mot gemenskapen och måste kontrolleras med hjälp av regler eller så är främlingen en gäst som släpps in i gemenskapen.³⁰ Främlingen som fenomen har traditionellt en stark ställning inom exempelvis sociologin, där man ser främlingen som en person som inbjuder till en neutral uppfattning av den egna gemenskapen. Främlingen är den som ser det egenartade och särpräglade och blir ofta den som hjälper oss att se vad som är "vi" och "våra" traditioner.³¹ Främlingen är alltså någon som har något som gemenskapen behöver. Själva villkoren för gemenskapen är alltid villkorad för främlingen och ju längre in i gemenskapen som främlingen släpps, desto mindre främling blir den. Så länge främlingen kan bidra med något till gemenskapen så välkomnas den. Marie Demker menar att nationaliteten på en människa inte längre för att avgöra om personen är en främling eller inte i en nationalstat. Hon menar att det är så pass vanligt att födas i ett land, växa upp i ett annat och jobba i ett tredje att exempelvis begreppet "svensk" kanske inte säger något annat än att föräldrarna var svenska medborgare.³² Istället har forskningen börjat använda begreppet etnicitet för att beteckna en persons bakgrund. Hon skriver också att alla former av integration innebär en förlust för bägge parter då man tvingas att ge upp något för att anpassa sig till en ny situation, oftast en långsam och relativt smärtfri assimilationsprocess. Själva termen främlingsfientlighet kan alltså förstås utifrån det resonemanget. Främlingsfientlighet blir en fientlighet eller ett motstånd mot den eller dem som upplevs som främmande. Men främlingen blir också, i hegeliansk mening, en förutsättning för gruppen - någon att distansera sig från för att skapa exklusiv närhet och samhörighet.

Media och makt

I skriften *Varför vi inte kan lita på massmedia* skriver Christopher Jolin, politisk företrädare för den nationalistiska organisationen Bevara Sverige Svenskt, att "Massmedia styr debatten".³³ Han räknar sedan upp 14 punkter som förtigs inom svensk media, som han anser styrs av vänsterliberaler med gemensam ideologi.

Massmedias andliga fysiologi är journalisternas, främst de framfusiga och radikala journalisternas. Deras ideologi är till största delen massmedias ideologi. Och journalister utkläcks från statens journalisthögskolor, plantskolor för en vulgär och skrikig radikalism. Därför är det inte så förvånande att journalister i så hög grad blivit likriktade och att massmediaideologin är själlös, tanketom och konformistisk.

---

³⁰ Demker, s. 12.

³¹ Ibid., s. 13.

³² Ibid., s. 36.

³³ Christopher Jolin, *Varför vi inte kan lita på massmedia*, Stockholm 1982, s. 21.

Till de sanningar som enligt Jolin tabubelagts hör:

Att det tar århundraden och årtusenden att bygga upp en duglig befolkning, medan ett fullgott folkmaterial inte kan köpas på någon marknad eller genom import från avlägsna länder med en helt annan folkstam [...], att varje land har en skyldighet att vidmakthålla sina nationella traditioner och värden som något unikt och inte låta landet översvämmas av främmande invandrare som varken kan oeller vill låta sig assimileras [...], att det föreligger en stor och oöverstigande skillnad mellan rasmedvetande och rashat, eftersom rasmedvetande är något positivt genom respekt för alla rasernas värden, medan rashat är destruktivt som allt hat [...], att de som ivrar för allmän rasblandning i grunden är rashatare, eftersom raserna upplöses och försvinner i rasblandning.³⁴

Skriften lanserades av Bevara Sverige Svenskt men marknadsfördes senare av Sverigedemokraterna.³⁵ I skriften *BSS - ett försök att väcka debatt* skriver Leif Zeilon/Ericsson att "Sverige är en diktatur och att massmedia arbetar för att dölja sanningen för det svenska folket". Skriften marknadsfördes av Sverigedemokraterna så sent som 1991 i *Sverige-Kuriren*, föregångaren till den nuvarande partitidningen *SD-Kuriren*.³⁶ I *SD-Bulletinen* från 1999 kan man läsa hur partiet ställer sig till traditionella medier, i en text om det schweiziska nationalistiska partiet SVP:

Politisk korrekt svensk massmedia beskrev SVP både som "EU-fientliga" och "högerextrema". Detta är naturligtvis ingen överraskning. Vi har nu sedan länge lärt oss hur medierna beskriver politiskt oliktankande. Ordet "högerextrem" används allt oftare mot samtliga invandringskritiska föreningar och politiska partier, för att desinformera och förvirra allmänheten.³⁷

Även i *SD-Kuriren* har medias förljugenhet behandlats återkommande genom åren.³⁸ Med bakgrund av detta, föreställningen om att media censureras och att de därför styr debatten i en förljugen riktning, blir det intressant att prata om medias makt och förmåga att sätta dagordning. Dels i förhållande till de nationalistiska skribenternas egna problemformuleringar; vilka klandrar de för vad och i vilken tid? Men också i hur de förhåller sig till det så kallade etablissemangets censur.

Gestaltning

Gestaltningsteori är en av de mest använda teorierna för att beskriva mediers effekter på publiken. Gestaltningsteorin utgår från två grundläggande antaganden. Det första är att medierna inte avbildar

---

³⁴ Jolin, s. 18.

³⁵ *Sverige-Kuriren* 1990:9, s. 21.

³⁶ *Sverige-Kuriren* 1991:13, s. 5.

³⁷ "Jordskredsseger för nationalisterna i Schweiz", *SD-Bulletinen* 1999:9, s.12.

³⁸ I temanumret från 1997, "SD-kuriren granskar: Media och presstödet", skriver partiledaren Mikael Jansson i sin ledare att "tyvärr vet vi nog alla att en sådan kartell existerar inom media med ett oskrivet kontrakt att förstora allt negativt som drabbar invandrare, allra helst om det är svenskar som förorsakat detta, samt förminska eller helt dölja de negativa följder som drabbar svenskarna i aktervattnet av invandringen." *SD-kuriren*, 1997:29, s. 3.

verkligheten. Verkligheten är obegränsad och mediernas bild av den är begränsad, vilket tvingar de mediala instanserna att sälla och välja: ämnen, ord, berättarperspektiv, källor, attribut och vad som ska betraktas som fakta. Det andra antagandet är att mediernas bild av verkligheten påverkar människors bild av verkligheten.³⁹

Det har gjorts många experiment på hur läsaren av en text blir påverkad när hen läser om en händelse som gestaltas på olika sätt. Exempelvis fick deltagare i en serie av experiment läsa nyheter som gestaltade en Ku Klux Klan-demonstration på två olika sätt. De som läste en text där demonstrationen blev framställd som en yttrandefrihetsfråga uttryckte en större tolerans för Ku Klux Klan än den som läste om samma händelse fast ur ett perspektiv som diskuterade den som en allmän ordningsfråga.⁴⁰

Av resonemangen i ovan citerade nationalistiska skrifter kan vi dra slutsatsen att Christopher Jolin, Leif Zeilon/Eriksson och skribenten i *SD-bulletinen* håller med om antagandet att media sällar och enbart visar en begränsad del av verkligheten. Det upprörda tonläge som genomsyrar texterna insinuerar också att dessa skribenter föreställer sig att medierna är mäktiga.

De antaganden som gestaltningsteorin bygger på är relevanta att ha med sig i analysen av de nationalistiska tidningar vi har valt. Dels utifrån den kritik man från nationalistiskt håll riktar mot etablerad media och deras sätt att gestalta nyheter och problem, som man menar utelämnar viktiga aspekter eller är direkt felaktig. Vanligtvis är det rapporteringen om invandring som man riktar denna kritik mot. Utifrån den kritiken blir det intressant att titta på hur den egna pressen gestaltar det som man tycker att de etablerade medierna misslyckas med. Dels utifrån antagande nummer två, att media är mäktigt. Förutsatt att media då, i nationalisternas mening, förvränger verkligheten - hur ser sig verkligheten för dem? Hur gestaltas den hos dem? Men också: hur gestaltar man medierna och vilken kritik utsätts de för i nationalistisk press?

Nationalism, etnicitet, vithet, den andre, främling och gestaltning är teoretiska begrepp som fungerar som en grund för den kvalitativa textanalysen av materialet och som har verkat vägledande i utformningen av frågeställningar och analysprotokoll.

Metod och material

Vi har valt att göra en kvalitativ innehållsanalys av nationalistisk, svensk partipress, med fokus på hur man där skildrar svenskhet, svenskfientlighet och den andre. I det nationalistiska identitetsbyggandet är det viktigt att definiera den andre och vem den andre är varierar över tid. Det har vi undersökt.

---

³⁹ Jesper Strömbäck, "Journalistiken och politiken", Lars Nord och Jesper Strömbäck, *Medierna och demokratin*, s. 271.

⁴⁰ T. E. Nelson, R.A. Clawson & Z.M. Oxley, "Media framing of civil liberties conflict and its effect on tolerance" *American Political Science Review* 1997, s. 91, s. 576.

Vi har valt att arbeta utifrån ECA-metoden. Vi har närläst, protokollfört och omläst fyra svenska nationalistiska tidningar. Undersökningen har gjorts utifrån fyra tematiska områden: svenskhet, den andre, etablissemang och medier. Genom att använda metoden har vi fått en struktur inför den avslutande analysen.

ECA står för Ethnographic Content Analysis.⁴¹ När ECA-metoden används börjar man med att utveckla de begrepp och frågeställningar man vill arbeta med vid undersökningen. Sedan provas analysmodellen och efter det börjas materialinsamlingen. Efter det kodas materialet med hjälp av de frågor man valt att ställa till materialet. Slutligen analyseras och tolkas de resultat eller svar som frågorna gett. Forskaren ska då återgå till materialet och mellan de olika delarna och ifrågasätta resultat och tolkningar. Forskningsresultat ska vara oberoende av vem som granskar materialet och det har vi försökt uppnå genom att vi båda korsläst allt det material som insamlats.⁴² Att den studie vi gjort skulle vara rent objektiv är dock inget vi vill hävda: de urval vi har gjort, vilka frågor vi har ställt och hur vi har läst texterna präglas självklart av vad vi tycker är intressant och relevant, och kring detta måste det råda transparens. Vi hyser ingen föreställning om att vi gått in i denna undersökning som ett slags tabula rasa, och det bör inte heller läsaren tro.

När ECA-metoden används är det bra att påminna sig om att vara öppen för nyanser under studiens gång. Kategorier och variabler styr studien från början men under tiden som studien pågår kan det tillkomma nya analysredskap. ECA-metoden består av tolv steg: välja forskningsfråga, läsa teori, provanalysera, göra ett utkast till frågeprotokoll, testa frågeprotokoll, revidera frågeprotokoll, göra ett urval av material, samla in data, analysera, jämföra och kategorisera delarna av materialet, hitta och belysa exempel och till sist, skriva rapporten. Dessa steg behöver inte nödvändigtvis göras i den ordningen⁴³ De frågor vi har ställt till materialet är följande:

Vem är svensken?

Vem är Den Andre?

Om det finns kritik mot ett så kallat etablissemang, vilka ingår i det? Och vilka ingår inte?

Om medier beskrivs, hur beskrivs de?

Efter en första genomläsning insåg vi att dessa frågor kunde kategoriseras i två analysteman: svenskhet och den andre respektive media och etablissemang. I analysen kunde inordnandet av frågorna i dessa två teman berika slutsatserna.

Vi valde att undersöka fyra tidningar: *Vidi*, *Den Svenske Nationalsocialisten*, *Nydemokraten* och *SD-Kuriren*. Vi har valt fyra valår: 1914, 1936, 1994 och 2014. Eftersom *Vidi* gavs ut en gång i veckan

---

⁴¹ David L, Altheide, Christopher J, Schneider: *Qualitative Media Analysis*, Sage Publications, 1996, s.13.

⁴² Esaiasson, et. al., *Metodpraktikan*, Stockholm 2012, s. 25.

⁴³ Altheide, s. 13.

valde vi att undersöka tidningens förstasida under valmånaden september 1914. Tidningen trycktes i helformat med flera artiklar på förstasidan. För att få artiklar och åsiktsmaterial från innan och efter valet valde vi september. *Den Svenske Nationalsocialisten (DSN)* utkom två gånger i veckan, onsdagar och lördagar. För att avgränsa materialet valde vi onsdagens tidning då det var samma veckodag som *Vidi* gavs ut. Även här valde vi förstasidan i tidningen under valmånaden 1936. Skillnaden i *DSN* mot *Vidi* var att artiklarna fortsatte inne i tidningen. Vi valde därför att läsa hela artiklarna så att vi inte missade intressanta formuleringar inne i tidningen. *Nydemokraten* och *SD-Kuriren* gavs ut mer oregelbundet med omkring tio nummer per år. Här valde vi att granska de bägge tidningarnas nummer innan och efter valet 1994 respektive 2014. Eftersom de har ett annorlunda format än de två tidigare tidningarna valde vi att undersöka hela numret av tidningen.

De tidningar vi har valt att undersöka skiljer sig alltså åt genremässigt och tilltalsmässigt. Det har inneburit att vi medvetet har valt ganska få, men samtidigt ganska stora, frågor att undersöka. Att vi rör oss över ett långt tidsspänn har även det inverkat på hur vi valt att operationalisera vårt syfte och förhålla oss till materialet. Tidsspektrat är också en av anledningarna till att vi har gjort en kvalitativ textanalys. I en främlingsfientlig och rasistisk diskurs är ord viktiga och betydelser förskjuts kontinuerligt i samband med att vissa benämningar, på olika grupper, tenderar att över tid få en pejorativ betydelse. Som flera forskare visat syns inom dagens främlingsfientliga partier en rörelse mot att göra budskapet mer "rumsrent", vilket innebär att man tvättar sina texter på de starkast värderande orden.⁴⁴ Vi är inte intresserade av att kartlägga enbart vad som står, utan försöker också närma oss dessa tidningars latent budskap. Begrepp byter innebörd och särskilt när det gäller den typen av frågor vi förhåller oss till. Genom en kvalitativ undersökning har vi velat närma oss tidningarna och partiernas latent budskap, och titta på hur de förhåller sig till varandra.

I en kvalitativ undersökning är det forskarens tolkningar av materialet som ligger till grund för analysen. Som nämnts ovan är vi medvetna om att våra egna värderingar finns med och att det kan ha påverkat resultaten i studien. Reliabiliteten kan vara låg i det avseendet att det är möjligt att vi har blivit subjektiva när vi har tolkat materialet. Det är möjligt att reliabiliteten, på grund av detta, har påverkats och blivit lägre än den skulle kunna ha varit. Just subjektivitet kan vara ett potentiellt problem för en ECA-studies validitet, reliabilitet och generaliserbarhet. Samtidigt är studiens relevans, i vår mening, inte avhängig huruvida den är "objektiv". Vårt syfte med studien har inte varit att slå fast den Stora Sanningen, snarare vill vi med denna text föra ett samtal. Birgitta Höijer anser att det är viktigt för forskaren att presentera slutsatserna och de citat som dessa bygger på. På så sätt blir man mer transparent mot läsaren och hen kan själv se vad forskaren tolkat.⁴⁵ Under vår studies gång har vi ständigt återgått materialet och

---

⁴⁴ Mattsson, s. 143.

⁴⁵ Birgitta Höijer, "Reliability, Validity and Generalization", *Nordicom Review* 1990, s. 15-16.

vi har läst citaten från varandras textanalys flera gånger. Vi har försökt att förhålla oss kritiskt till varandras tolkningar och valt bort delar där vi inte varit ense. När vi har dragit slutsatser har vi försökt göra det genom att styrka tendenserna med flera citat från materialet. Det talar för att vår reliabilitet är tämligen hög. När det gäller generaliserbarheten i vår analys är vi medvetna om att det går att analysera vårt material på ett annorlunda sätt i enstaka fall och vi har därför när resultaten skulle kunna peka i en annan riktning påtalat det och påvisat en alternativ tolkning. Det sker i resultatdelen av studien och framför allt i slutdiskussionen. Genom att göra det uppnår vi en bättre validitet i studiens resultat.

Vidi och Den Svenske Nationalsocialisten

Under början av 1900-talet hade nationalsocialisterna sina föregångare i olika antisemitiska organisationer. Det gjordes bland annat försök att starta en antisemitisk dagstidning.⁴⁶ Veckotidningen *Vidi* börjar ges ut under 1913 i Göteborg. Tidningen stack ut från mängden genom att bedriva återkommande kampanjer mot homosexuella och judar. Mellan 1919 och 1931 var Barthold Lundén ansvarig utgivare. Han kom sedan att bilda Svenska Antisemitiska Föreningen 1923.⁴⁷ Bland medlemmarna i föreningen återfanns Birger Furugård som sedan skulle bli en av ledargestalterna inom den nationalsocialistiska rörelsen i Sverige från 1920-talet och framåt.⁴⁸ Det kan vara viktigt att komma ihåg då det kan uppfattas som anakronistiskt att diskutera politisk nationalism i Sverige innan 1930.⁴⁹

Birger Furugård kom att bilda Svenska Nationalsocialistiska Partiet (SNSP) tillsammans med bland annat fascisterna Sven Olov Lindholm. Partiet var en sammanslagning av flera olika kamporganisationer och SNSP kom att ställa upp i valet till Sveriges riksdag 1931. Partihögkvarteret förlades till Göteborg. På grund av ideologiska och personliga motsättningar mellan Birger Furugård och Sven Olov Lindholm kom den senare att ganska omgående lämna partiet då han förespråkade en mer socialistisk utveckling av partiets ideologi. Då Furugård var av den mer konservativa politiska skolan kom klyftan att successivt öka mellan de bägge lägren. 1933 utslöts Lindholm från SNSP och bildade genast Nationalsocialistiska Arbetarpartiet (NSAP).⁵⁰

---

⁴⁶ Heléne Löw, *Nazismen i Sverige 1924-1979*, Stockholm 2004, s. 13.

⁴⁷ Wärenstam, s. 24ff.

⁴⁸ Mattias Tydén, *Svensk antisemitism 1880-1930*, C-uppsats vid historiska institutionen vid Uppsala universitet, 1985, s. 68-70.

⁴⁹ Demker, s. 45.

⁵⁰ Wärenstam, sid 94.

Efter brytningen med Furugård och SNSP grundade Lindholm tidningen *Den Svenske Nationalsocialisten* och gav ut den som organ för NSAP. Redaktör för tidningen blev en av partiets teoretiker Per Dahlberg.⁵¹

NSAP deltog i de kommunala valen 1934, vilket var det första valet för partiet. De ställde upp på ett femtiotal orter och fick 9502 röster. Furugårdarna i SNSP fick vid detta val 14 000 röster.⁵² Detta styrkeförhållande skulle komma att ändras till riksdagsvalet 1936. Under 1935 gjorde Göteborgspolisens en razzia mot NSAP:s partiexpedition. Anledningen ska ha varit att partiet gjort sig skyldiga till brott mot den så kallade kårlagen, den enda lag enligt vilken man kan förbjuda en organisation. Partiet blev sedan frikända i Göteborgs rådhusrätt⁵³ vilket skulle innebära en propagandaseger för Lindholmarna. Statsvetaren Helene Löw menar att partiet efter att de blivit frikända kunde anspela på att de var utsatta för politisk förföljelse och att de i allmänhetens ögon kunde anses ha blivit utsatta för ett polisövergrepp. Efter rättegången steg partiets medlemmar och sympatisörer avsevärt vilket skulle resultera i 17 483 röster i riksdagsvalet 1936.⁵⁴ Det är det valet vi ämnar undersöka.

Under den här perioden är det relevant att sätta in NSAP och SNSP i ett europeiskt sammanhang. Det tyska nazistiska partiet (NSDAP) under ledning av Adolf Hitler tog makten i Tyskland under 1933.⁵⁵ I Nazi-Tyskland skulle man komma att uppfatta Lindholms parti som det bäst organiserade i Sverige. Det skulle däremot inte påverka Lindholm och NSAP utan de höll under alla förhållanden en viss distans till NSDAP.⁵⁶ Det fanns en uppsjö nationalsocialistiska tidningar under 1930-talet, bland andra Riksposten, Nationalsocialisten och Vår Kamp⁵⁷. Vi har valt att studera *Den Svenske Nationalsocialisten* då NSAP fick flest röster vid valet 1936.

Ny demokrati och Nydemokraten

Ny demokrati bildades av Ian Wachtmeister och Bert Karlsson 1991. Redan i valet samma år kom de in i Riksdagen med ett resultat på 6,5 procent. Den snabba framgången har förklarats med att de två karismatiska partiledarna, som ibland kallades för greven och betjänten, rönt stor medial uppmärksamhet.⁵⁸ Ny demokrati brukar vanligtvis inte definieras som nationalistiskt. Enligt sociologen Jens Rydgren hör de inte hemma bland de partier han väljer att kalla radikalhögerpopulistiska. Etnisk

---

⁵¹ Wärenstam, sid 94.

⁵² Löw, s. 26.

⁵³ Göteborgs rådhusrätt omvandlades till Göteborgs tingsrätt 1971.

⁵⁴ Löw, s. 26-28.

⁵⁵ Nationalencyklopedin, Adolf Hitler, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/adolf-hitler>, hämtad 2015-04-10.

⁵⁶ Wärenstam, s. 108.

⁵⁷ Ibid., Wärenstam, s. 72, 75, 116.

⁵⁸ Anna-Lena Lodenius och Stieg Larsson: *Extremhögern*, Stockholm 1994, s. 73 ff.

nationalism hörde inte till deras politiska budskap, menar han. Däremot, skriver han, fanns där tydliga inslag av invandringskritisk och främlingsfientlig retorik.⁵⁹

Marie Demker skriver att Sverige inte sedan andra världskriget haft ett uttalat nationalistiskt parti i riksdagen förrän efter valet 2010. Men hon skriver också att ”det tidiga 1990-talet var dock en period av nationalistisk mobilisering i Sverige på andra sätt. Ny demokrati, som var ett populistiskt missnöjesparti, använde sig flitigt av en främlingsfientlig retorik och kriminalitet riktad mot invandrare uppmärksammades kraftigt.”⁶⁰ Hon skriver att nationalism är en förutsättning för att kunna mobilisera främlingsfientliga stämningar, och menar att “partiet Ny demokrati genom sin populism skapade en öppning för politisk nationalism i ny skepnad i det etablerade partisystemet.”⁶¹ Så även om Ny demokrati inte passar in bland de övriga nationalistiska partier existerar knutpunkter dem emellan, och de skillnader som existerar kan möjligtvis belysa intressanta historiska och ideologiska kontraster. Demker menar ju att Ny demokrati banade väg för mer extrema initiativ. Innan de dök upp hade de främlingsfientliga rörelserna varit tämligen perifera fenomen. Ny demokrati kan anklagas för att ha gjort främlingsfientligheten folklig, och spelade därmed en viktig, agendasättande roll som senare aktörer kunde nyttja.

I likhet med övriga partier vi undersöker fanns det inom Ny demokrati en aversion mot etablerad media. Efter att Bert Karlsson blivit intervjuad av journalisten, “gentlemannamördaren i slips och gabardinkostym”, Olle Stenholm i *Magasinet* i TV2 upplevde man sig mobbade av etablissemanget. Ny demokrati gjorde till och med tillfälligt om sin maskot, en glad gubbe, till en ledsen gubbe med plåster på kinden.⁶²

Efter den stora framgången i valet 1991 blev det dock svårt att hålla ihop partiet. I nästkommande val fick de bara 1,4 procent. Den tidning vi undersöker här, *Nydemokraten*, började ges ut först 1993. För att upprätthålla urvalskonsekvensen undersöker vi *Nydemokratens* två nummer innan och efter riksdagsvalet, i september 1994. Då hade Ian Wachtmeister och Bert Karlsson hunnit lämna partiet, och efter mycket turbulens blev Vivianne Franzén vald till partiledare. Detta skifte brukar ofta beskrivas som en sväng mot en ännu mer kritisk hållning till invandring. Vivianne Franzén hade bland annat gjort sig känd för islamofobiska utspel.⁶³

Nydemokraten gavs ut 1993-1996. Kring tidningen har det skrivits mycket lite. Ansvarig utgivare var Börje Mårtensson och den utkom med omkring 12 nummer per år, samt specialnummer.⁶⁴ Produktionsansvarig var en Jan Nilsson och vilka skribenter som bidrog med material varierade. En stor

---

⁵⁹ Rydgren, s. 197.

⁶⁰ Demker, s. 163.

⁶¹ Ibid., s. 164-165.

⁶² Tove Palén, “Intervjun som mördade Bert Karlsson”, *Medierna* 2014-08-04.

⁶³ Anton Berg, “Ny Demokrati”, P3 Dokumentär 2009-10-19.

⁶⁴ *NyDemokraten* 1994:7, s. 12.

del av de artiklar vi undersökt är skrivna av aktiva medlemmar, och många av dem har mer karaktären av insändare än faktiska artiklar. Sålunda är det ibland svårt att avgöra vilka ståndpunkter som är en officiell linje, och vilka som är av mer privat art. De organisatoriska svårigheter partiet led av kan sägas speglas även på innehållet, som är spretigt. Till de mer spektakulära inslagen hör bland annat travesti på Esaias Tegnér's dikt *Kung Karl, den unga hjälte*, riktad mot Bengt Westerberg.⁶⁵

Sverigedemokraterna och *SD-Kuriren*

Sverigedemokraterna bildades 1988 ur nationalistiska och fascistiska organisationer som Nordiska Rikspartiet, Framstegspartiet och Bevara Sverige Svenskt (BSS).⁶⁶ Men de uppstod också ur resterna av det havererade Sverigepartiet, som i sin tur hade uppstått när BSS och Framstegspartiet slog sig samman 1987. Sverigepartiet beskrev sig själva som “en enad svensk nationell front”, men den enade fronten var kortvarig.⁶⁷ Drygt ett år efter att de bildats splittrades partiet, efter att de interna striderna mellan partiets olika fraktioner eskalerat. Stieg Larsson och Anna-Lena Lodenius menar att BSS-fraktionen var de som gick vinnande ur splittringen, och att erfarenheterna från Sverigepartiet blev viktiga när sedan Sverigedemokraterna skulle bildas. I likhet med Sverigepartiet ville Sverigedemokraterna mobilisera bredare väljargrupper mot den så kallade massinvandringen. Och de lärdomar man drog från haveriet med Sverigepartiet ledde till framför allt två nya strategier: mobilisering på landsbygden i stället för i Stockholm samt ett mer aktivt försök att ta avstånd från nazism och fascism.⁶⁸ Men det var först under 2000-talet som Sverigedemokraterna på allvar lyckades med föresättningen att mobilisera breda grupper, då de interna stridigheterna mellan olika falanger mattades av, Jimmy Åkesson blev partiledare och man bytte ut sin symbol från den fascistiskt anstrukna facklan till en blåsippa.⁶⁹ I riksdagsvalet 2014 fick Sverigedemokraterna 12,86 procent och blev därmed landets tredje största parti.⁷⁰

Även om strategin om avståndstagande från extremister har funnits redan sedan bildandet är det stor skillnad på hur Sverigedemokraterna artikulerar sin agenda idag, och hur det var i partiets begynnelse. Rörelsen mot “det rumsrena” har intensifierats. Ett exempel på det är hur man inom de egna organen rapporterar om brottslighet. Markus Uvell, opinionsanalytiker på Timbro och författare till boken *Folkhemspopulismen. Berättelsen om Sverigedemokraternas väljare*, skriver att “[...]rapporteringen blivit mer nedtonad, och referenserna till förövarnas etniska bakgrund sker mer diskret. [...]Språket och tonläget

---

⁶⁵ *Nydemokraten* 1994:7, s. 12.

⁶⁶ Demker, s. 66.

⁶⁷ Larsson och Lodenius, s. 35.

⁶⁸ *Ibid.*, s. 45.

⁶⁹ Demker, s. 66.

⁷⁰ <http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/>.

är ett annat, men budskapet detsamma: invandrare ligger bakom den ökade brottsligheten.”⁷¹ Idag kallar partiet sin ideologi för “socialkonservativ med en nationalistisk grundsyn.” De senaste åren har man från partiets topp tillämpat en så kallad nolltolerans mot rasism, vilket har resulterat i en rad uteslutningar av medlemmar.⁷² Vassa tungor har menat att det är svårt att tillämpa nolltolerans mot rasism i ett parti som har en rasistisk grundideologi.⁷³ Som tidigare nämnts är syftet med denna uppsats inte att fastställa vilken ideologi Sverigedemokraterna *faktiskt* har. Men mot bakgrund av deras historiska kopplingar, deras aktiva avståndstaganden från desamma, och den vikt de i sin retorik lägger åt föreställningen om nationen och folket, deras slogan är för tillfället “Det Sverigevänliga partiet”, är det intressant att titta på hur argumentationen i deras partiorgan ter sig i dag.

När Sverigedemokraterna bildades hette deras partiorgan *Sverige-kuriren*. Tidningens första nummer avslutas med en pamflett med rubriken “Fosterlandet åter”. I den åskådliggörs det unga partiets verklighetsbild:

Spelar det någon roll för en anonym svensk, som om några decennier är död och glömd, huruvida Sverige så småningom exploderar i ett kaos av inbördeskrig och blodiga raskravaller? Varje människa äger skyldigheter gentemot sitt fädernesland. Ingen svensk kan befrias från sitt ansvar för Sveriges framtid, oavsett hur plågsamma uppoffringarna än ter sig. En stark, självständigt tänkande individ utgör ett hot mot den bestående samhällsordningen. Det är medvetna svenskers uppgift att informera sina politiskt ännu oväckta landsmän om att de tvingas leva i ett bedrägeri. Vi fosterlandsälskande svenskar måste visa att det existerar effektiva alternativ till det nuvarande korrumperade samhällssystemet, och att mod och nationellt engagemang, i stället för rädsla och likgiltighet, är nödvändiga vapen i den svenska befrielsekampen. Det är den svenska arbetarklassen och den svenska arbetarklassens barn som förlorat mest på de gångna årens ansvarslösa invandrings- och flyktingpolitik. Naiva och fega svenska politiker och byråkrater, som grovt profiterat på invandringen, uppmanar hårt arbetande och skattetyngda svenskar att visa solidaritet med Mellanösterns besuttna medel- och överklass. Medan svenska ungdomar saknar arbete, bostad och framtidstro i sitt eget land, kräver ett privilegierat frälse av välbeställda främlingar allt större livsrum i det svenska folkhemmet. Sverige styrs av förrädare och medlöpare som sålt sitt fosterland billigt till fräcka internationella lycksökare och skojare, som med hjälp av mutor och mygel genomskådat att svensk flyktingpolitik urartat till ett rent geschäft, där asylrätt heter pengar. Kompromissernas tid är förbi. Sanningens och upprättelsens ögonblick nalkas. Morgondagen tillhör oss. Vi svenskar, som i tysthet har lidit och förödmjukats under internationalismens förtryck, kräver vårt fosterland åter.⁷⁴

Livsrum, raskravaller, arbetarklassens barn, etablissemangets förljugenhet och förtrycket av svenskarna. I det unga partiets tidning manifesteras det nationalsocialistiska idégodset utan dimridåer. 1991 bytte *Sverige-kuriren* namn till *SD-kuriren*, och det namnet har man fortfarande kvar. Chefredaktör är

---

⁷¹ Markus Uvell och Erik Meier Carlsen, *Folkhemspopulismen. Berättelsen om Sverigedemokraternas väljare*, Stockholm 2010, s.67.

⁷² Demker, s. 63.

⁷³ Lisa Rönnlund, “Professor: Ett klart rasistiskt uttalande”, *Aftonbladet* 2014-09-08, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article19494871.ab>.

⁷⁴ “Fosterlandet åter”, *Sverige-Kuriren*, 1988:1, s. 24.

Sverigedemokraternas jämställdhetspolitiska talesperson Paula Bieler och ansvarig utgivare är partisekreteraren Richard Jomshof. Tidningen ges ut cirka tio gånger per år.

Resultat

Svenskhet och den andre

Enligt Katarina Mattsson finns det fem dominerande dimensioner för att definiera svenskhet respektive icke-svenskhet, och de kan sammanfattas i dessa principer:

- Svensk som en kategori baserad på att man är född i Sverige: invandrare eller utlandsfödda blir då en kategori vars berättigande grundas i att vara född i ett annat land än Sverige.
- Svensk som en kategori baserad på medborgarskap: svensk är man när man har svenskt medborgarskap, invandrare kallas då ofta ”naturaliserade” svenskar (även uppdelningen svenskar – svenska medborgare tycks existera i en form av glidning där svenska medborgare då avser invandrade svenskar)
- Svensk som en kategori baserad på blodsband: svensk är man när ens båda föräldrar är födda i Sverige, vilket ibland gör att man pratar om ”helsvenska ungdomar” och den vanliga benämningen ”andra generationens invandrare” eller ”ungdomar med utländsk bakgrund” för ungdomar som har en eller två föräldrar som är födda i ett annat land.
- Svensk som en kategori baserad på kultur eller språk: att vara född i Sverige likställs då vid att vara ”kulturellt svensk” och kopplas till en rad föreställningar om vad det innebär (kristen, modern, västerländsk, utvecklingsnivå) och att språkligt ha svenska som modersmål.
- Svensk som en kategori baserad på utseende, som delar in ungdomar i ungdomar som ser ”svenska ut” och ungdomar med ”annat utseende”. Ibland talas det om ”synliga minoriteter” vilket gör det tydligt att se svensk ut likställs med att ”vara vit”.⁷⁵

I det följande kommer vi att utreda hur valda tidningar förhåller sig till svenskhetsbegreppet, och ovan nämnda principer kan vara relevanta att ha med sig när vi tittar på hur svenskar som kategori särskiljs och avgränsas beroende på politisk och historisk kontext.

“Den hvita rasens öfverlägsenhet på *alla* områden”

Tidningen *Vidi* började ges ut 1913 av Willy A:son Grebst. Han var inte knuten till något politiskt parti, och *Vidi* blev först 1923 ett organ för Antisemitiska föreningen. Likväl finns rasbiologiska, agiterande texter i tidningen redan 1914. De tidningar vi undersöker gavs ut i september 1914, och i slutet på juli samma år hade första världskriget börjat. Många av resonemangen är därför färgade av tidens krigsanda, vilket textexemplen kommer att visa. Tidningen *Vidis* skribenter sympatiserade med Tyskland, som man såg som ett slags brodersfolk.

Den ledare som inleder tidningen den 2 september 1914 har rubriken “Gula och svarta.” Skribenten, som inte undertecknar ledaren med sitt namn, men som man får anta är den ansvarige

---

⁷⁵ Mattsson, s. 149.

utgivaren tillika chefredaktören Willy A:son Grebst, redogör för sina äventyr runt om i världen, och använder sina erfarenheter från främmande platser för att motivera sin ståndpunkt angående “den hvita rasens öfverlägsenhet”:

Men ju djupare inblick jag under mitt liv bland dess raser fick i och om deras kultur, deras moral, deras nuvarande själsliga lika väl som kroppsliga utvecklingsståndpunkt och möjligheter för framtiden, desto orubbligare växte öfvertygelsen om den hvita rasens öfverlägsenhet på *alla* områden in i mitt sinne.⁷⁶

Hur menar han då att den “hvita rasen” särskiljer sig från andra, och vilka är de andra? Rubriken, “Gula och svarta.”, ger en indikation åt vart det barkar. Ovan citerade stycke följs av dessa rader:

Negern till exempel är en absolut omoralisk varelse. I bästa fall har han kanske strukit eller låtit stryka på sig en tunn, spröd fernissa af moral. Men till hans innersta väsen ha ännu aldrig några moraliska begrepp förmått tränga. Och det samma gäller om alla de faktorer, som berättiga och göra det möjligt för en ras att härska, behärska och leda mänskligheten framåt.

*

Men japanen då!? –hör jag någon av mina läsare utbrista.– Har *han* ej slagit hela världen med förvåning just genom sin fenomenala förmåga att tillägna sig och göra vår kultur och civilisation till sin egen? Har han ej i krig lika väl som i fred visat sig äga just *de* egenskaper, som kunde berättiga honom till anspråk på att få räknas till mänsklighetens härskande, ledande och förande raser och nationer?

*

Äfven på dessa frågor vågar jag på grund af en ganska ingående kännedom om Japan och dess folk svara med ett absolut – *nej*. Vår kultur har Japan ännu ej och kommer aldrig att kunna göra till sin verkliga egendom. Japanen har *apat efter* vår kultur, därför att han haft nytta af den. Men i själ och hjärta *hatar* han den. Den kraft som hämtas ur religionen är japanen främmande. Han är typen för en irreligiös människa. Han är mindre än *någon* vuxen att föra mänskligheten framåt. Detta kommer nog att visa sig, när han nu djärfts kasta stridshandsken åt världens stoltaste, främsta ras – åt germanen.

*

Nej! Den hvita rasen är så oändligt öfverlägsen de färgade raserna, gula lika väl som svarta. Den rasen är mänsklighetens *adelsras*. Den och ingen annan är *härskarerasen*. Och därför sjuder det af harm inom mig, af äcklande harm och vämjelse, när jag ser, huru nationer av den hvita rasen ej ha skytt att äfven blanda in färgade raser i den stora strid om makt och världsherravälde, som nu föres mellan de olika folken inom den hvita rasen.⁷⁷

Den vita rasen frammålas som överlägsen ur alla aspekter: själsliga, kroppsliga, moraliska, kulturella och religiösa. Av den anledningen ska den härska över de andra raserna. Så bra är den vita rasen att andra “apa efter” den. Marie Demker skriver att denna demonisering av andra etniciteter är en förutsättning för en rasistisk agenda.⁷⁸

I *Vidis* resonemang kopplas ras också samman med nation, och i det sista stycket i citatet ovan ger författaren uttryck för en stark aversion mot nationer som bryter mot idén om att ras och stat är

⁷⁶ “Gula och svarta.”, *Vidi*, 1914-09-02, s. 1.

⁷⁷ *Ibid.*

⁷⁸ Demker, s. 167.

sammankopplade. De nationer han syftar på, ska det sedan visa sig, är England och Frankrike. Dessa länder har allierat sig med gamla kolonier för att gemensamt bekämpa Tyskland. Detta betraktar författaren som ett stort svek, närmast ett förräderi. I de följande stycken redogörs för Frankrikes respektive Englands särart som nationer, och författaren exemplifierar därigenom det Craig Calhoun menar är föreställningen om nationen som ett slags mytisk instans med personliga egenskaper: Frankrike beskrivs som ärorikt, England som stolt och Tyskland som ridderligt. Att vara en del av nationen är så mycket mer än att vara en medborgare. Med *Vidis* retorik handlar det också om en tillhörighet baserad på utseende, kultur och blodsband. Craig Calhoun menar att det finns ideologiska skäl för nationalisterna att hävda nationernas mytiska särprägel.

There are many rhetorical attractions for nationalists to claim that their nations are simply given and immutable (i.e. ethnic) rather than constructions of recent historical action or tendentious contemporary claims. First and foremost, this claim "naturalizes" nationhood, and seems to leave third parties with the choice between recognizing a "natural" human identity or denying it and possibly even condoning its "genocide."⁷⁹

När nationen blir mytisk till sin karaktär är det lättare att motivera dess politiska och territoriella existens, och samtidigt styrks den egna gruppens identitet. England, Frankrike och Tyskland förlänas inledningsvis positivt värderande ord. Men att England och Frankrike vänder sig mot Tyskland, sina "rasförvanter", genererar stor ilska hos *Vidis* skribent:

Dessa nationer ha härigenom dragit öfver sig en evig, aldrig utplånbar, skam och nesa. De ha skändat sitt adelskap. De ha fläckt sin vapensköld. Ej ens drömmar af blod, af tappra, ädla mäns blod, som med harmens rodnad på sina kinder öfver att behöfva gå i striden sida vid sida med "niggrer", kunna utplåna denna fläck, denna ärelösa skam, Frankrike, det stolta, ärorika Frankrike kämpar kanske nu sin sista stora strid. Och i den striden har en Napoleons Frankrike sökt hjälp hos "niggrer". En uppbygglig syn!⁸⁰

Även Sverige, såväl nationen som folket, beskrivs i *Vidi*. I Willy A:son Grebsts krönika från 9 september 1914 uttrycker författaren ilska mot liberalerna, som han hävdar "vill göra oss svenskar till ett folk af mesar. [...]Att vi inte få vara karlar. Att detta goda sunda svenska folk skall göras till ett folk av käringar". Svenskhets kopplas alltså samman med godhet, sundhet och manlighet. Senare i texten formuleras ytterligare definitioner av vari svenskheten består. "Svenskarne äro ett i ursprunget allt för sundt och starkt folk. De ha käckt, friskt blod i ådrorna. Det är inget franskt vin- och ättikeblod. Det är inget engelskt krämarblod. Det är kraftigt och rödt germanskt krigarblod!" Blodet har en central betydelse i retoriken, och blir ett av motiven till lojaliteten med Tyskland. Även Grebsts aversion mot England och Frankrike blir synlig i blodmetaforiken.

---

⁷⁹ Calhoun, s. 222.

⁸⁰ "Gula och svarta.", *Vidi*, 1914-09-02, s. 1.

Svenskarna och deras egenskaper berörs också i en krönika från 30 september 1914, där A:son Grebst raljerar över media. Apropå sensationsjournalistik skriver han att sådan rimligtvis inte intresserar svenskarna: "Vårt folk är för sundt och ärligt i botten därför. De har för goda principer och för stadgad rättsuppfattning."⁸¹ Detta är idéer som återkommer i nationalistisk retorik även vid senare skeden: föreställningen om att den gemensamma rasen, etniciteten eller nationaliteten inkluderar gemensamma värderingar, och att dessa värderingar är goda och föredömliga. I *Vidis* definition nämns även kristendomen som en väsentlig gemenskap. Detta syns bland annat när A:son Grebst skriver att "England [...] hetsar hedningarne mot det kristna Tyskland."⁸²

Så här beskriver Mattsson hur det som, inom kritiska vithetsstudier, kallas för vithetsnorm föddes:

Rasistiska ideologier skapade själva idén om rasernas hierarkier där "det vita" placerades på toppen. I dessa fick vithet sin mening genom att återkommande uttryckas som en motsättning mellan två tänkta grupper, nämligen "vita" och "svarta". Vilka specifika folkgrupper som har betraktas som vita har under historiens lopp varierat, men en kärna av föreställningar kopplar vithet till den geografiska sfären Europa och "dess kultur". [...] Vithet knöts till själva idén om modernitet och kom därmed att likställas med ideal för utveckling och framsteg. I och med att vithet idémässigt knöts till tanken om Europa som "de vitas kontinent", innebar det att tidigare icke-europeiska konstruktioner av vithet, i till exempel Kina och Asien, överskuggades. [...] Genom den underförstådda kopplingen mellan modernitet och vithet formades tanken om "universella" ideal för till exempel skönhet, intelligens, rationalitet och intellektuell kapacitet utifrån en högst partikulär vit norm.⁸³

I *Vidi* är vitheten en grundläggande förutsättning för svenskhet. Och vitheten är idealet.

"Visa hem de socialdemokratiska judedrängarna"

Varje folk måste självt utforma sin frihetsidé och sin livsform efter eget blod. De som ursprungligen sammanslöto sig till den organisation som sedermera blev det Nationalsocialistiska Arbetarpartiet, hade uteslutande begreppen svensk frihet och folkets nydaning på raslig grund.⁸⁴

Den Svenske Nationalsocialisten började ges ut 1933 och var ett organ för Nationalsocialistiska Arbetarpartiet som bildades samma år. Utgivningsfrekvensen låg på två nummer i veckan och den fungerade som både en nyhetstidning men främst ett propagandaorgan.

Katarina Mattsson menar att svenskhet inte är en naturlig eller automatisk följd av att vara född i Sverige. På samma sätt är det inte självklart att man betraktas som "vit" beroende enbart på hudfärg.⁸⁵ För

---

⁸¹ "Krönika. Som handlar om ett fall af smaklös sensations-journalistik.", *Vidi* 1914-09-30, s.1.

⁸² Ibid.

⁸³ Mattsson, s. 143.

⁸⁴ S Lindholm, "Den nordiska tanken", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 30 september 1936, s.1.

⁸⁵ Mattsson, s. 148.

även om man i *Den Svenske Nationalsocialisten* (DSN) bygger svenskheten på "raslig grund" så spelar det inte någon roll om en jude bott i Sverige i generationer och i egentlig mening borde kategoriseras som svensk på "raslig grund".

Juden Philipsson skryter med att hans släkt bott länge i Sverige. Det är dock tydligt, att en judisk släkt är och förblir judisk, hur länge den än bor i ett och samma land.⁸⁶

Att vara svensk har alltså inte i första hand med hur långt tillbaka man kan räkna sin släkt som svensk utan det är egenskaperna som gör svensken. I det material som vi gått igenom från september 1936 kan man tydligt utläsa att det är den arbetande, ärliga, rena, hederliga, äkta svensken som hyllas.

Vår tids ungdom, den svenska likaväl ungdomen i alla germanska länder är den ärligaste, modigaste och vitalaste generationen på mycket länge. Det är renhåriga flickor och pojkar, som komma att bli äkta kvinnor och verkliga män, men inga demokratiska sminkdockor eller flirtfjanter. Det är en ungdom, lika idealistisk som alla tiders ungdom varit, men samtidigt ett släktled med stål bakom sina ideal.⁸⁷

Samtidigt som DSN ger uttryck för en tydlig nationalistisk hållning där den nordiska rasen ses som överlägsen andra finns det inget direkt hot utifrån. DSN ser hotet från kapitalismen som det största hotet och som företrädande för kapitalismen målar skribenterna upp en bild av den girige finansjuden som konspirerar tillsammans med det svenska systemet mot det svenska folket. Den allmänna hållningen i tidningen är att den judiska religionen och kapitalismen är beroende av varandra för att behålla sin maktställning i det svenska samhället.

Kamrat! Kapitalism och judendom äro ett! Vill du bekämpa kapitalismen måste du också bekämpa judarnas maktställning. Att denna är stor, det finna vi bl.a. av samtliga systempartiers hets mot Nationalsocialistiska Arbetarpartiet, det enda parti som ej deltar i judefjask.⁸⁸

Den andre är således nästan uteslutande den besuttna juden som skor sig på det ärligt och hårt arbetande folket. Även om juden ofta får klä skott för kapitalismen och imperialismen så är den inte avgränsad till att enbart vara en symbol för finanserna, även marxismen och socialdemokratin betecknas som judisk. Marxistjuden, imperialistjuden, kapitalistjuden och finansjuden är alla lika förhatliga för nationalsocialisten. Enligt *DSN* räcker det alltså inte med någon av Katarina Mattssons fem principer om svenskhet för att vara svensk. Det räcker inte med att vara född i Sverige då en jude alltid är en jude, oavsett hur länge hen bott i Sverige. Likaså blir medborgarskapet, blodsbandet, språket, kulturen och utseendet inte tillräckliga egenskaper för svenskhet. Men det stannar inte vid dessa kategorier utan DSN

⁸⁶ Signatur: E. M-k, "Nyhögern och judarna", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-16, s. 1.

⁸⁷ Signatur: Nr. 162, "Ungdomen bespottas!", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-30, s. 6.

⁸⁸ Signatur: S.S, "Hjälper NF Sveriges skogsarbetare", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-16, s. 8.

tar det än längre då alla politiska motståndare till syvende och sist får epitetet jude. Då juden aldrig kan vara svensk enligt deras egen definition kan således bara och enbart den som är av den germanska rasen och svär sin trohet till den svenska nationalsocialismen vara svensk.

Vi nationalsocialister ha alltid påstått att marxismen, både i sin socialdemokratiska och kommunistiska uppenbarelseform, är ett enda stort arbetarförräderi, vars huvuduppgift är att säkra den judiska högfinansens maktställning.⁸⁹

Lämmeltåg och lögner

Ny demokrati räknas inte som ett nationalistiskt parti, men likväl är svenskhet och svenskar begrepp och kategorier som tar plats i det politiska resonemanget. Men om man inom *Vidi* och *DSN* använde sig av ras som motivering till gemenskap finns det i *Nydemokraten* snarare ett fokus på något som kan kallas den svenska mentaliteten. Svenskhet blir här en kultur med exempelvis gemensamma egenskaper och politiska värderingar.

Nästintill synonymt med svensken används i *Nydemokraten* termen “vanligt folk”. Ibland används även “vanlig svensk” som kategori för att beskriva vem man företräder och vill appellera till. Svenskar betalar skatt, är goda, “är individer som vill tänka, känna och handla fritt. De vill ha möjlighet att påverka sitt eget liv men ändå ha kvar ett socialt grundskydd. Samtidigt vill de kunna försörja sig själva och familjerna med eget arbete och de avskyr andra grupper, som skor sig på den sociala välfärden eller bedriver organiserad ekonomisk brottslighet.”⁹⁰ Ett rättskaffens folk, helt enkelt. Men ett rättskaffens folk som avskyr de som inte är lika hyvens som de själva.

Sverige beskrivs av en skribent som ett drömland, en annan kallar Sverige för Edens lustgård.⁹¹ Här finns “arbete, bostäder och bil till de som vill ta chansen”.⁹² Förmåner som finansieras av de goda, svenska skattebetalarna och som, om man får tro skribenten Jerry Larsson, mest kommer lycksökare från Balkan till godo. Han misstror exempelvis kosovoalbanernas flyktingstatus: “Detta är naturligtvis bara nonsens, men det var lukrativt för sysselsättningen inom Invandrarverket, så självklart skulle det utredas om huruvida dessa människor hade rätt till asyl eller ej.”⁹³ Han målar upp en bild av att myndighetssverige är i konspiration med “mindre nogräknade människor” som säljer dyra biljetter till Sverige för att själva sko sig. Förutom kosovoalbaner är även jugoslaver och kroater folkgrupper som påstås komma hit på felaktiga premisser.⁹⁴ Kontentan är att de svenska skattebetalarna är lurade - en föreställning som återkommer i

---

⁸⁹ Signatur: P.D., “Per Albin räddade judarnas maktställning” *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-02, s.1.

⁹⁰ Jonny Eriksson, “Vardagsreflektioner från Västerviks horisont, *Nydemokraten*, 1994:8, s. 15.

⁹¹ Jerry Larsson, ”Svensk flyktingpolitik – en dyrbar affär för det svenska folket”, *Nydemokraten* 1994:7, s. 9,”Gift Dig så får Du uppehållstillstånd”, *Nydemokraten* 1994:8, s. 19.

⁹² Jerry Larsson, “Svensk flyktingpolitik - en dyrbar affär för det svenska folket.”, *Nydemokraten* 1994:7, s. 9.

⁹³ Ibid.

⁹⁴ Ibid.

medlemmarna i Ny demokratis resonemang. Gunilla från Solna skriver under rubriken “Till Rikets andra dam herr Besserwisser - Westerbisser” en travesti på en Esaias Tegnér-dikt riktad till Folkpartiets Bengt Westerberg. Westerberg hade under 1991 skapat rubriker då han lämnade en tv-studio som protest mot att Ian Wachtmeister och Bert Karlsson dök upp som gäster i programmet.⁹⁵ Även i Gunilla från Solnas ögon är svenskarna ett lurat, och lite godtroget, folk:

Herr Bengt, den dumme hjälten, han stod i rök och damm
som bildats av det lämmeltåg som han nyss släppt fram:
Välkomna moskoviter! Här har vi öppet hus!
I Svensson helt jag skiter, den tystar jag med snus.
Vi är die dumme Schweden, en lägsta klassens djur
som klarat oss i alla år med enbart svensk kultur.
Vi bjuder er på allt och kräver inget i retur.
Välkomna moskoviter! Stig in här och kliv på
vad svenska folket säger, det lyssnar jag ej på.

Den präktigt duktige herr Bengt han talar med glöd:
“Ja, glufsa i er vad ni kan utav vårt Wasabröd”.
Ett rykte har spritts till öst och syd från höga nord
hur givande det är att komma till vårt smörgåsbord.
“Pröva min bidragsaladåb! Om inte den är bra
så kan ni få något annat gott, ja säg vad ni vill ha!
För jag kan ordna mycket mer och när det tagit slut
så lånar jag till er buffé så mycket jag får ut.
Dom säger alltid att jag är så härligt liberal
min kvinnocharm besegrar nu alla i höstens val.
För efter Moder Svea är jag rikets första dam
det har jag faktiskt papper på om sanningen ska fram.

Han log mot sin slitna, dumma, svenska knegarhord:
Och vem som skall betala allt är inte alls mitt bord.
Förresten är jag bäst på allt och vet vad alla vill
och om dom inte själva vet så får jag säga till.
Nu har jag tvingat alla pappor hem och byta blöjor
och tanken är att alla mammor tvingas bära slöjor.
Och säg ni vad ni vill men jag får ändå sista ordet
röt han och dängde till med handväskan i bordet.
Och att jag lämna soffan tvärt med Ian och med Bert
berodde på besvär av hemorrojder i min stjärt.⁹⁶

I kontrast till dessa lättlurade svenskar ställs som synes exempelvis moskoviter, kosovoalbaner, kroater och jugoslaver. Dessa människor tycks skilja sig från de svenska, bland annat ur moraliska aspekter: de som luras och de lurade. Även om resonemangen i *Nydemokraten* inte är tillnärmelsevis lika extrema som de i *Vidi* vidrör man även i *Nydemokraten* föreställningen om att moral kan skilja sig åt mellan olika

---

⁹⁵ Carlsen och Uvell, s. 5.

⁹⁶ Signatur: Gunilla, “Till Rikets andra dam herr Besserwisser - Westerbisser.” *Nydemokraten* 1994:8, s. 12.

etniska och nationella grupper. Snarare än att fördjupa analysen blir den nationella tillhörigheten en förklaringsmodell till olika gruppers påstådda beteenden.

Flyktingarnas rörelse hitåt beskrivs i termer som "lämmeltåg".⁹⁷ Herbert Schuler och Per Sjöholm, nydemokrater i Kristianstad, kallar immigrationen för en "flyktingström" som "kraftigt måste reduceras".⁹⁸ På senare nämnda herrars agenda står också att utvisa icke svenska medborgare som begått grova brott eller upprepade småbrott, att halvera biståndet samt att lägga ner SIDA. Biståndsfrågan behandlas även i partiets programförklaring:

HALVERA BISTÅNDET

Vi vill halvera biståndet. Via en utredning har vi konstaterat att Tanzania och Zambia som fått 24 miljarder i biståndspengar är lika fattiga idag.⁹⁹

En annan skribent menar att Ny demokrati lockade väljarna i valet 1991 för att de "kanaliserade deras berättigade rädsla för invandrare och de kostnader som den rådande invandrapolitiken förde med sig." Här används invandrarbegreppet tämligen svepande.

En annan medlem, Sophie Olsen, tar parti för finansmannen Peter Wallenbergs pejorativa uttalanden om afrikaner:

Jag ställer upp för Peder [SIC!] Wallenberg. Han uttryckte precis vad många tycker om dessa svartingar som tar livet av varandra i Afrika. Sådant får man knappast säga även om det är aldrig så sant. Då ställer proletariatet upp och skriker blockad osv. Jämmerligt!¹⁰⁰

I en intervju med Stina Dabrowski 1994 hade finansmannen Peter Wallenberg sagt att "man skall komma ihåg det att det finns alltså ett fåtal mycket väl utbildade svartingar och med dem har du i princip inga större definitionsproblem, men med den stora gruppen har du det."¹⁰¹ Uttalandet väckte mycket ilska, men nydemokraten Sophie Olsen upprörs mer över folks reaktioner än på uttalandet i sig. Olsen upprörs också över vad som får och inte får sägas i det offentliga rummet, en nationalistisk indignation vi skall återkomma till.

Anna-Lena Lodenius och Stieg Larsson gör skillnad på ekonomisk rasism och rasbiologisk rasism. De menar att i en ekonomisk rasism argumenteras det mot invandring för att den är kostsam för landets skattebetalare, till skillnad från en rasbiologisk rasism som grundar sig i att invandringen utgör ett

---

⁹⁷ Vivianne Franzén, "Detta vill Ny Demokrati", *Nydemokraten* 1994:7, s. 5.

⁹⁸ Herbert Schuler och Per Sjöholm, "VILL POLITIKERNA VERKLIGEN FÖRSTÄRKA STATSKASSAN?", *Nydemokraten* 1994:7, s. 18.

⁹⁹ Vivianne Franzén, "Detta vill Ny Demokrati", *Nydemokraten* 1994:7, s. 5.

¹⁰⁰ Sophie Olsen, "Vivianne Franzén och partiledardebatten", *Nydemokraten* 1994:8, s. 3.

¹⁰¹ "Åtta kända citat av Peter Wallenberg", *Svenska Dagbladet*, http://www.svd.se/naringsliv/atta-kanda-citat-av-peter-wallenberg_4263571.svd 2015-01-19.

hot mot den egna rasen.¹⁰² Lodenius och Larsson räknar Ny demokrati till de ekonomiska rasisterna, dit många missnöjespartier hör. Samtidigt påpekar Lodenius och Larsson att det även hos dessa missnöjespartier finns tendenser till rasbiologisk rasism. Begreppen är inte helt oproblematiska, och används mer sällan i dagens vetenskapliga diskurs. Demker väljer exempelvis att i stället att skilja på rasism, främlingsfientlighet och invandringsmotstånd.¹⁰³ Men inte heller dessa begrepp är helt enkla att separera, då exempelvis rasismen av nödvändighet härbärgerar invandringsmotstånd och invandringsmotstånd inte sällan motiveras med en främlingsfientlig argumentation. Detta blir tydligt i *Nydemokraten*. Oavsett om man väljer att kalla deras politiska inriktning för ekonomisk rasism eller för invandringsmotstånd visar exemplet av Sophie Olsen ovan att det även fanns rent rasistisk propaganda i tidningen. Skribenten Rune Lind ser stora farhågor med invandringen för det svenska folket:

Ett annat parti vill ha 25 miljoner invånare i Sverige, inte på ett naturligt sätt som innebär ökat barnafödande. Nej de som kunde födas på ett naturligt sätt skall aborteras, för närvarande 35 - 40.000 per år och hela underskottet skall importeras.¹⁰⁴

Främlingen, flyktingen, den andre, dränerar alltså inte bara vår välfärd. Främlingen tar över.

“Det är skam att sitta som vi ha gjort och tempel åt andra välva”

SD-Kuriren är ett propagandaorgan som ges ut cirka tio gånger per år. I jämförelse med *Vidi* och *Den Svenske Nationalsocialisten* innehåller den inte någon nyhetstext utan det är ideologisk driven propaganda som läsaren får ta del av. Sverigedemokraterna använder sig av en kulturell definition av vad som är svensk. Sveriges andre vice talman Björn Söder (SD) sade under en intervju att judar som väljer att lämna sin judiska identitet blir svenska. Gör de inte det kan de bara bli svenska medborgare men inte svenska.¹⁰⁵ När statsvetaren Marie Demker definierar den svenska nationalismen inom Sverigedemokraterna beskriver hon den som en nationalism där den andre behöver göra sig av med sina tidigare värderingar och traditioner och ta till sig de svenska traditionerna och värderingarna för att kunna bli svensk.¹⁰⁶ Sverigedemokraternas kulturpolitiska talesperson Aron Emilsson bekräftar det i *SD-Kuriren* när han resonerar kring det svenska kulturarvet under rubriken *Kulturvalet spelar roll - på riktigt!*

Vi är på väg mot ett alltmer splittrat land på grund av kulturell relativism och kosmopolitism, inte för att vi, som Mohammad hävdar, framhäver och är stolta över vår kulturhistoria i Sverige. Hade vi varit det hade det underlättat just integrationen. Att tro och satsa på kulturarvet är kärlek och omdöme, inte hat mot andra kulturer och folk.¹⁰⁷

¹⁰² Larsson och Lodenius, s. 57.

¹⁰³ Demker, s. 38.

¹⁰⁴ Rune Lind, “Vart är Sverige på väg?”, *Nydemokraten* 1994:8, s. 14

¹⁰⁵ *Dagens Nyheter*, Intervju med Niklas Orrenius, 2014-12-14

¹⁰⁶ Seminarium med Marie Demker, *Brännpunkt Europa: Nationalismens återkomst*, ABF Göteborg, 2015-04-07

¹⁰⁷ Aron Emilsson, “Kulturvalet spelar roll - på riktigt”, *SD-Kuriren* 2014:114, sid 22.

Emilsson kritiserar samhällsdebattören Kifah Qasem Mohammads debattinlägg i *Dagens Nyheter* om att traditioner är ett hinder för integration.¹⁰⁸ Aron Emilsson fortsätter genom att citera dikten Medborgarsång av Werner Von Heidenstam:

Det är skam att sitta som vi ha gjort och tempel åt andra välva, men kasta stenar på egen port och tala ont om oss själva.¹⁰⁹

Emilsson avslutar texten med att berätta att Sverigedemokraterna tror på svensk kultur på riktigt. Det är alltså inte ett problem var man kommer ifrån när *SD-Kuriren* (2014) ska avgöra vem som kan vara svensk. Det är viljan att avsäga sig den egna identiteten, till förmån för den svenska, som är avgörande för svenskheten.

Den inkluderande nationalismen inom kulturpolitiken finner sitt motsatsförhållande när partisekreterare Richard Jomshof vill att man ska sluta blunda för vilka som begår brott i Sverige. Han beskriver bland annat hur våldtäktsmän med utländsk nationalitet väljer ut svenska offer som en sorts barmhärtighetsåtgärd mot exempelvis ett arabiskt offer. Detta för att "arabtjejen" skulle få problem om hon inte har oskulden kvar när hon gifter sig.¹¹⁰ För att ytterligare förtydliga att det handlar om rasliga och kulturella faktorer vid våldtäktsfall berättar Jomshof om en våldtäkt i ett annat land.

Det är uppenbart att den kulturella bakgrunden är en avgörande faktor när man ska förklara varför vissa invandrargrupper är kraftigt överrepresenterade när det gäller brott av detta slag. Denna slutsats förstärks ytterligare av vad som avslöjades i England i fjol. Där har tusentals brittiska "unga vita flickor", några så unga som tio år, utsatts för gäng av muslimska män som drogat, våldtagit och i vissa fall också mördat dem.¹¹¹

De "unga vita flickorna" beskrivs som brittiska och de muslimska männen är muslimer, inte briter. Jomshof pekar ut två folkgrupper som speciellt förekommande i våldtäktsfall, människor från Afrika och människor från Mellanöstern. Således är det både en raslig och en kulturell fråga för honom. Men det räcker inte i hans analys av vilka som begår brotten. Han presenterar ytterligare siffror som berättar att 53 procent av de skäligen misstänkta våldtäktsmännen i Sverige antingen är första generationens invandrare eller andra generationens invandrare. Det spelar alltså ingen roll om man är svensk eller inte, enligt deras egen definition. Det som spelar roll är var man är född eller var föräldrarna är det.

All forskning om utländsk bakgrund och brottslighet i Sverige säger att utländska medborgare samt första eller andra generationens medborgare samt första eller andra generationens invandrare varit kraftigt överrepresenterade under 1980-, 1990- och 2000-talen.¹¹²

---

¹⁰⁸ Kifah Qasem Mohammad: "Låt inte traditioner bli ett hinder för integration", *Dagens Nyheter* 2014-07-30.

¹⁰⁹ Aron Emilsson, "Kulturvalet spelar roll - på riktigt", *SD-Kuriren* 2014:114, s. 22.

¹¹⁰ Richard Jomshof, "Den som blundar löser inga problem", *SD-Kuriren* 2014:114, s. 17.

¹¹¹ *Ibid.*, s. 17.

¹¹² *Ibid.* s. 15.

Syftet med detta citat är inte att reda ut om påståendet är sant eller hur Jomshof har valt att tolka statistik utan att titta på hur han väljer att beskriva den andre. Det finns andra förklaringsmodeller till varför de grupper, som Jomshof beskriver, är överrepresenterade i brottsstatistiken.¹¹³

Katarina Mattson menar att det finns ett utarbetat system i att kategoriskt prata om “människor från Afrika” eller “människor från Mellanöstern”.

Under inflytande av modernitetens ideal kom förståelsen av vithet att knytas allt mer till den koloniala och rasistiska världsbild som växt fram under 1500-talet och som etablerades inom västerländsk vetenskap under 1700-talet. Rasistiska ideologier skapade själva idén om rasernas hierarkier där “det vita” placerades på toppen. I dessa fick vithet sin mening genom att återkommande uttryckas som en motsättning mellan två tänkta grupper, nämligen “vita” och “svarta”. Vilka specifika folkgrupper som har betraktats som vita har under årens lopp varierat, men en kärna av föreställningar kopplar vithet till den geografiska sfären Europa och “dess kultur”. I koloniala diskurser användes orden vit, den vita kaukasiska rasen, europé, Europa, Väst och västerlänning som om de vore ömsesidigt utbytbara kategorier. På samma sätt har termerna afrikaner, Afrika, svart, negrer och den negroida rasen använts som utbytbara begrepp.¹¹⁴

Diskussion: svenskhet och den andre

Både *Vidi* och *Den Svenske Nationalsocialisten (DSN)* pratar om rasrenhet och vithet som en svensk eller nordisk egenskap, men även *SD-Kuriren* pratar om den svenska befolkningen och definierar den största delen som just vit. I *Vidi* och *DSN* används blodsretorik flitigt.

I *DSN* är svensken i stort sett uteslutande en hederlig, men framför allt arbetande människa. Det känns igen även i *Nydemokraten* där skattebetalaren (arbetaren) kontrasteras mot de som skor sig på skattemedel (invandraren). Även i *SD-Kuriren* är man noga med att beskriva “vanligt folk” med yrken som är positivt laddade; exempelvis sjuksköterskor och poliser.

I *Vidi* uttrycks en föreställning om att svenskar har gemensamma värderingar i form av “goda principer och för stadgad rättsuppfattning.”¹¹⁵ Även i *DSN* står svenskhet för hederlighet. I *Nydemokraten*s programförklaring uttrycks en farhåga inför att om invandrarna blir för många kommer det vara svårt för dem att “anpassa sig.”¹¹⁶ I *SD-Kuriren* skriver Aron Emilsson att varken familjer, idrottslag eller nationer “kan fungera utan någon form av tankegemenskap, eller gemensam föreställningsvärld med rötter i gruppens förflutna.”¹¹⁷ I alla undersökta tidningar finns det alltså en föreställning om att nationell gemenskap även innefattar gemensamma tankar och gemensam moral: ett slags kollektivt, föredömligt rättspatos.

---

¹¹³ Carlsen och Uvell, s. 68-69.

¹¹⁴ Mattsson, s. 143.

¹¹⁵ “*Krönika*. Som handlar om ett fall af smaklös sensations-journalistik.”, *Vidi*, 1914-09-30, s. 1.

¹¹⁶ Vivianne Franzén, ”Detta vill Ny demokrati”, *Nydemokraten*, 1994:7, s. 5.

¹¹⁷ Aron Emilsson, “Kulturvalet spelar roll - på riktigt”, *SD-Kuriren*, Nr 114, september 2014, s. 22.

Det finns dock en glidning mot en mer negativ bild av svenskheten under den gångna perioden. Visserligen uttrycks i *Vidi* en ilska över att den svenska nationalsången inte får spelas på restauranger, men man pratar om den svenska nationen med stolthet och beskriver folket med nästan heroiska termer som "stolt", "sundt" och med "krigarblod." Liknande tongångar finns i DSN: svenskarna är "ärliga", "modiga" och "vitala", "med släktled med stål bakom sina ideal."¹¹⁸ *Nydemokratens* lite stukade "Svensson" står i bjärt kontrast till denne forna tidens hjälte. I Aron Emilssons artikel i *SD-Kuriren* uttrycks en rädsla över att det svenska kulturarvet ska gå förlorat. Vad det svenska kulturarvet består av beskrivs inte närmare där, men exempelvis Björn Söder har vid andra tillfällen använt Astrid Lindgrens opus som utgångspunkt för sin vision av Sverige.¹¹⁹ Timbros opinionsanalytiker Markus Uvell skriver att nationalistisk retorik i stort sätt är bannlyst i Sverige, men att många av landets invånare trots allt känner stolthet över landet.¹²⁰ Men inte Sverigedemokraterna: "Snarare än stolthet över Sverige förefaller det vara ett slags besvikelse som dominerar. Engagemanget för det svenska drivs hos dessa väljare inte främst av att försvara det som är, utan av en ilska över hur lite det finns (kvar) att vara stolt över."¹²¹ Att sverigedemokraten Aron Emilsson citerar Werner von Heidenstam, som själv var en stor nostalgiker och i boken *Karolinerna* skriver ett äreminne över "hjaltekonungen" Karl XII, är talande. Även i DSN refererar man till Sveriges stormaktstid och mer specifikt till karolinerna, "den gamla karolinska andan måst pånyttfödas. En ny människotyp måste skapas. För det målet krävs även en reformering av rättsuppfattningen och skapa ansvarskänsla och sanningskänsla åter."¹²² Även i *Nydemokraten* dyker Karl XII upp, om än i periferin; i travestin på Esaias Tegnér's *Kung Karl, den unge hjälte*. I Tegnér's original är Karl XII:s uppmaning till moskoviterna "ur vägen!" I den nydemokratiska travestin hälsar Bengt Westerberg dem välkomna.

I *Vidi*, som utan tvekan är mest rasbiologiskt inriktad, ser man det stora hotet mot svenskheten i rasblandning. Den nordiska rasen är en ädelras som inte ska blandas upp med andra rasers egenskaper. Det svenska folket är sunt, ridderligt, käckt och friskt medan andra raser beskrivs med uteslutande negativ terminologi. Samma beskrivning av svensken finns i DSN men där är hotet mer internt. Det är inte främmande folk som är hotet, det är judarna som finns i landet och den etablerade pressen. När den etablerade pressen beskrivs är den socialistisk, liberal, borgerlig och i alla fall judisk. I *SD-Kuriren* beskrivs hotet mot svenskheten inte som ett hot mot rasen utan ett hot mot den svenska kulturen. Det går däremot att tolka *SD-Kurirens* texter om invandrare och brott som en diskussion om ras. Afrikaner och människor från Mellanöstern lyfts fram som överrepresenterade vid grova våldsbrott. Att andra faktorer än

---

¹¹⁸ Signatur: Nr. 162, "Ungdomen bespottas!", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-30, s. 6.

¹¹⁹ Carlsen och Uvell, s. 83

¹²⁰ *Ibid.*, s. 84.

¹²¹ *Ibid.*, s. 85.

¹²² Signatur: R a p p., "Mot högfärdspolitiken, för en sakkunnig folkpolitik", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-16, s. 8.

var gärningsmännen är födda inte presenteras gör att läsaren förstår det som att det är på grund av var de är födda som spelar den avgörande rollen när ett våldsbrott begås. På så sätt ställer *SD-Kuriren* upp en rasdiskussion som kan kännas igen i både *Vidi* och *DSN*. Skillnaden ligger i valet av begrepp och ordval, innebörden kan fortfarande kännas igen.

I *SD-Kuriren* definierar man gärna Sverige och svenskheten genom den välfärd som finns i samhället. Där skiljer sig *SD-Kuriren* ordentligt åt mot till *DSN*:s hän mot just välfärden som begrepp. Viktigt att notera är att tidningarna från *DSN* publicerades 1936. Långt innan det gick att se resultatet av folkhemsidén. Alva och Gunnar Myrdals debattbok *Kris i befolkningsfrågan* var dock redan släppt (1934) och idéerna om folkhemmet var aktuella redan då. I både *Nydemokraten* och *SD-Kuriren* är flyktingen eller invandraren beskriven med värderande ord som ska väcka läsarens skepsis att väcka anstöt mot de som väljer att söka sig till Sverige. I *SD-Kuriren* beskriver man invandraren genom att prata om massinvandring och när det är, i deras ögon legitima flyktingar kompletteras dessa genom att *SD-Kuriren* väljer att relatera till den anhöriginvandring som tillkommer. I *Nydemokraten* är man lite mer direkt i sitt värderande och beskriver det som att människor väller in över Sveriges gränser.

I både *Vidi* och *Nydemokraten* beskrivs den svarta rasen eller "svartingar" som omoraliska varelser som bland annat tar livet av varandra. I *Vidi* pratar man brett om det främmande hotet av den andre. De tar sig uttryck i japaner, indier, negrer, snedögda mongoler, gula och svarta. I *DSN* är det juden som får klä skott för främlingshotet och man menar att en judisk släkt alltid är judisk oavsett hur många generationer judarna bott i Sverige. Det resonemanget går att känna igen i *SD-Kuriren* där det redogörs för hur andra generationens medborgare eller andra generationens invandrare är överrepresenterade i viss typ av brottsstatistik. Det spelar inte någon roll om människan är svensk enligt Sverigedemokraternas egen definition. Om hen begår ett brott är personen främst första eller andra generationens medborgare eller invandrare. I *SD-Kuriren* pekar man också ut enskilda nationaliteter som ett främmande inslag i Sverige. Främst framhåller *SD-Kuriren* afrikaner och människor från Mellanöstern i kontrast mot svensken. I *Nydemokraten* lyfts istället människor som kommit till Sverige från krigets Balkan under 1990-talet fram som ett främmande hot. En svensk medborgare som är ägare till ett bussbolag framställs som en före detta jugoslav med svenskt medborgarskap istället för tvärt om.

I *Vidi* och i *DSN* skrivs det explicit i texterna att *den andre* har sämre moral än den vite eller svensken. I *Nydemokraten* och *SD-Kuriren* nämns inte moral. Samtidigt implicerar man där en moralisk dimension genom de exempel som tas upp om andra grupper. När *Nydemokraten* beskriver bedrägerier på Balkan och när *SD-Kuriren* skriver om muslimska män som begått våldtäkter i Storbritannien hämtar man exempel från verkligheten. Man undviker därmed att bli anklagade för fördomsfulla generaliseringar av typen som *Vidi* och *DSN* gör, men man lyfter samtidigt upp exempel som stödjer generaliseringar. Genom att inte diskutera några andra aspekter till varför människor begår brott än just deras etniska eller religiösa

härkomst väljer man att gestalta problematiken på ett sätt som stödjer en rasistisk agenda. I stället för att prata rakt ut om att vissa grupper är omoraliska lyfter man fram statistik som visar detsamma, men väljer bort delar av statistiken för att medieeffekten ska bli den man önskar. Gestaltningen fungerar därmed för att illustrera den egna problemformuleringen.

Den Svenske Nationalsocialisten sticker ut då den andre i majoriteten av fallen är “juden”, det vill säga någon som står för såväl marxism och kapitalism. Men “juden” sticker också ut i en annan bemärkelse, anledningen till antagonismen mot denna är främst för att “juden” kopplas samman med etablissemang. I övriga tidningar är “den andre” ofta i underläge. Det är “omoraliska nigger”, det är “fjärde klassens medborgare” eller asylsökande.

Media och etablissemang

”De vilja sätta munkorg på vår yttrande- och känslofrihet”

Vidi skiljer sig från övriga tidningar i undersökningen då avsändaren inte är något parti. Men trots att man inte har någon partipolitisk agenda råder det inte någon brist på motståndare. De som kritiseras oftast är liberalerna, både de liberala tidningarna och Liberala samlingspartiet, men även regeringen får utstå pikar. Kritiken dyker upp bland annat i samband med att Willy A:son Grebst uttrycker sin solidaritet med Tyskland i det pågående första världskriget:

Det liberala partiet och hela dess press vill göra oss svenskar till folk af *mesar*. Vi skola sättas under förmyndare på alla håll och kanter. Vi skola hållas nere på alla sätt och vis. Vi skola vara rädda och försiktiga och mjäkiga och fega. Vi få inte knyta näfven – inte en gång i byxan! Vi få inte säga ifrån, hvad vi tänka och tycka – inte en gång *hviska* fram det! Vi skola bocka och buga och fjäska och fjanta för allt och alla. Som ena riktiga stackare. Som ena riktiga *ynkemesar*. Fy tusan, hvad jag är led åt det. Åt alltsammans. Att vi inte kunde få vara karlar. Att detta godsunda svenska folk skall göras till ett folk av käringar.

[...]

*

Regeringen leder vår utrikespolitik. Den håller tömmarne i fasta händer. Den har vår fulla tillit och vi följa den, hvart den än för oss. Men vi följa inga mjäkmånsar.– vare sig de heta liberaler eller något annat, – som vilja sätta munkorg på vår yttrande- och känslofrihet. *De af oss, som ha ett fosterland*, som de tro på, äro inte rädda af sig. De äro inte ännu några *mesar*, som ropa: “Mamma, katten ser på oss!” De låta katten titta och titta lugnt igen. Och blir den närgången, sparka de till den, så det känns. Gudskelof! Man vill göra oss till *mesar*. Men det *har inte lyckats än*.

*

Men det finns dock enstaka bland oss, som ha tagit intryck av stormesarnes sträfvanden. Enstaka harhjärtade stackare! Kan ni tänka er, att det på vissa restauranger här i staden är omöjligt att få svenska folksången spelad! Svenska folksången spelas ej i vårt eget land! Man *vågar* neka den, *törs ej* spela den! Hvilken skam och nesa! Hvilken *fruktansvärd flathet*! Hvilken djupt bedräglig *mesighet*. Tror någon, att något sådant skulle vara möjligt i Tyskland, i Frankrike, i England, i

Ryssland, i Serbien, i Turkiet, i Kina, i Japan, i Kalamanzoo i – hvar som hälst på hela jordens ring?¹²³

Här uttrycks en ilska mot vad som får sägas i det offentliga rummet och vad som inte får avhandlas där. I första stycket av ovan citerade är det främst sympatin med Tyskland som åsyftas. I tredje stycket är det fosterlandskärleken man upplever ska censureras - konkretiserad av svenska folksången. Redan 1914 kan vi alltså se spår av det som i senare, nationalistisk retorik kallas svenskfientlighet. Men här är det inte media som man upplever vara det censurerande organet. Vid den här tiden hade föreställningen om medias makt inte fått en särskilt stor genomslagskraft.¹²⁴ Istället är det de liberala politikerna som får klä skott för Willy A:son Grebsts frustration över att bli censurerad.

Kritik mot media uttrycks i Willy A:son Grebsts "Krönika. *Som handlar om ett fall af smaklös sensations-journalistik.*" där "Göteborgsskränet" (Göteborgs-Posten) kritiseras för att publicera grundlösa mordanklagelser mot "en stackars beklagansvärd kvinna."¹²⁵ Redaktören anklagas syssla med sensationsmetoder som inte passar i Sverige.

Marxistiska redaktörer och dumdryga journaljer

Den Svenska Nationalsocialisten är en tidning i tydlig opposition. Tidningen slår åt precis alla håll, både när det gäller kritiken mot det politiska etablissemanget och i kritiken mot etablerade medier.

Aftonbladet tillhör Folkpartiets tidningar och man behöver inte vara professor för att vara på det klara med att förbudet [förbud mot nazistiska annonser i Aftonbladet] härleder ytterst från folkpartidiktatorn Karl Otto Bonnier. Dennes diktatur över Folkpartiet har under den senaste tiden blivit allt mer påtagligt.¹²⁶

Politiskt slår de främst mot socialdemokrater och övriga socialister i den svenska riksdagen men varken borgerligheten, kapitalismen eller Nationernas Förbund (NF) går säker mot NSAP:s kritik. Imperialismen och frimurarna målas upp som antagonister och man kallar konsekvent det parti som styr Sverige för systemdemokraterna. NSAP:s motståndare konspirerar mot det svenska folket men det är inte en tydlig konspiration utan man låter konspirationen ta sig olika uttryck och olika politisk färg. Katarina Mattsons teori kring hur man låter begrepp byta uttryck men fortfarande omfatta samma sorts innehåll går att applicera även här.¹²⁷ I uppsatsens tidigare exempel med *SD-Kuriren* bytte negern och svarta namn till Afrika eller afrikanen. I *DSN* växlar man mellan en mängd uttryck för samma typ av konspiration. Om inte motståndaren är jude själv så menar man att de försvarar eller upprätthåller den judiska diktaturen i

¹²³ Willy A:son Grebst, *Vidi* 1914-09-09, s.1.

¹²⁴ Adam Shehata, "Medierna och makten och makten över publiken", Lars Nord och Jesper Strömbäck (red), *Medierna och demokratin*, s. 317.

¹²⁵ Willy A:son Grebst, "Krönika. *Som handlar om ett fall af smaklös sensations-journalistik.*", *Vidi* 1914-09-30.

¹²⁶ Signatur: H.a.c., "NSAP:s annonser förbjudna", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-02, s.1.

¹²⁷ Mattsson, s.143.

Sverige. *DSN* låter exempelvis Socialdemokraterna vara både “socialdemokratiska judedrängar” och “socialdemokratiska arbetarförrädare” i tidningen.¹²⁸¹²⁹ När de i samma mening behöver kritisera bägge sidor av det politiska myntet väljer *DSN* att tillskriva båda parter en judisk tillhörighet.

Den judiska kommunismens alltmer tilltagande aktionslusta tillsammans med den judiska kapitalismens alltmer ökande expansion är en allvarlig fråga för de nordiska folken.¹³⁰

DSN använder etablerade medier, uteslutande svenska tidningar, i stor utsträckning i sin rapportering kring det egna partiets valmöten. En borgerlig morgontidning i Göteborg beskrivs som “ett organ för dumdryga borgare” och som “storkapitalismens och den ideallösa borgerlighetens tidning.”¹³¹ Alla övriga medier ljuger och brister i sin kompetens enligt *DSN*, och det spelar ingen roll vilken politisk profil dessa har.

Nu har ju erfarenheten lärt mig att man inte kan fordra så värst mycket av de marxistiska redaktörerna. Deras kännedom om svenska arbetares levnadsförhållanden står tydligen på samma nivå, som deras kunskaper i övrigt t.ex. ang. revolversvarvning och framställning av senapsgas.¹³²

För att sammanfatta den kritik som *DSN* riktar mot etablissemangen och omfattningen av detsamma kan man konstatera att ingen går fri när *DSN* pekar ut sina motståndare. Vänster- och högerpartier, socialister och kapitalister, parlamentarismen och imperialismen, Nationernas Förbund och Frimurarna, polisen och förstås – judarna. Alla är de fiender till det svenska folket och nationalsocialismen. I kritiken mot etablerade medier är det på samma sätt. Andra tidningars ställning eller hållning återkommer ständigt i materialet och beskrivningarna är uteslutande negativa. De etablerade medierna ljuger och för, enligt *DSN*, en medveten kamp mot nationalsocialismen och det svenska folket. Journalister beskrivs som “journaljer” och exempelvis skriver man under rubriken “Fräck lögn i NY Tid” om hur nämnda tidning, hittat på en historia om hur en av NZPA:s valarbetare använt en batong när denne delat ut valsedlar.¹³³

“Dom bara jamsar med”

”Vanligt folk” är en benämning som blir viktig även i förhållandet mellan Ny demokrati och etablerad media och etablerade politiker. Om Ny demokratis koppling till etnisk nationalism är förhållandevis vag är etablissemangsföraktet desto starkare.

Inget av de andra partierna betraktas som möjlig allierad - det är hela systemet, från vänster till höger, som det är fel på och alla andra partier får utstå spe i tidningen. Kritiken man utsätter dem för tycks

---

¹²⁸ Signatur: P.D., “Per Albin räddade judarnas maktställning” *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-02, s.4.

¹²⁹ Signatur: Munin, “Ståtligt landsting i Norrköping”, *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-09, s.5.

¹³⁰ Signatur: R a p p., “Mot högfärdspolitiken, för en sakkunnig folkpolitik”, *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-16, s. 8.

¹³¹ Signatur: Nr. 162, “Ungdomen bespottas!”, *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-30, s. 16.

¹³² Signatur: S.S, “Hjälper NF Sveriges skogsarbetare”, *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-16, s.8.

¹³³ Signatur: M.d., “Fräck lögn i NY Tid”, *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-30, s. 1.

huvudsakligen inte ha att göra med ideologi i en klassisk vänster-höger-bemärkelse, snarare är det deras uttryck som kritiseras. Till etablissemang räknas, enligt Ny demokrati, bland andra direktörer, fackpampar, kommunalråd, UNHCR, invandrarverket, myndigheter, advokater, fastighetsägare, politiska företrädare, regeringen, sossarna, SIDA, Folkpartiet, marxismen, socialismen, riksdagens politiker och Bengt Westerberg. Som synes slår man även här åt alla håll och vilka gemensamma nämnare detta etablissemang enligt Ny demokrati har är inte helt lätt att avgöra, mer än att de enligt Ny demokrati är fjärrade från "vanligt folk" och att de besitter makt, en makt som bör ifrågasättas. Dessutom för etablissemanget komplicerade resonemang, till skillnad från Ny demokrati som "talar så att vanligt folk förstår."¹³⁴ Sophie Olsen, Peter Wallenbergs anhängare, ger också uttryck för något som är vanligt förekommande inom främlingsfientlig retorik: att man vågar säga en sanning som alla *egentligen* håller med om: "Stora delar av befolkningen delar Ny demokratis partiledares synpunkter. Men tydligt är att politiker inte får tala i klarspråk - därför det utbredda politikerföraktet."¹³⁵ Karin Larsson, styrelseledamot från Mariestad, är inne på samma spår: "Tror inte du att det finns gott om andra politiker i de etablerade partierna som också skulle vilja skrika rakt ut. Men det troliga är väl att dom inte vågar, utan dom bara jamsar med och rättar sig efter partipiskan."¹³⁶

Det första numret som undersöks här kom ut innan riksdagsvalet 1994, det andra kom ut efter. Innan valförlusten säger sig partiledaren Vivianne Franzén ha blivit varit utsatt för politisk mobbning av invandringsminister Birgit Friggebo, som ska ha jämfört Franzén med Adolf Hitler.¹³⁷ Efter valet stod det klart att Ny demokrati förlorat sina mandat i riksdagen och försök att bearbeta och förklara detta görs i tidningen. Det är inte bara Friggebo som mobbat partiet. En av de mest vanligt förekommande förklaringarna till förlusten är mediernas smutskastning av partiet:

"Infiltratörer, bråkmakare, medarbetare som utsåg sig till partiledare, vårdnadsbidraget var saker som uppmärksammades i media, vilket medförde att det politiska budskapet inte fick prioritet utan svenska folket kunde enbart läsa om allt bråk som förekom i partiet."¹³⁸

Den anonyme skribenten ovan menar alltså att den gestaltningseffekt medier har verkat negativt för Ny demokrati. En annan skribent kränks över att Gert Fylking vid ett torgmöte bjudit upp Vivianne Franzén till en bugg i syfte att förlöjliga partiet i tv.¹³⁹ En tredje skribent härleder även förlusten till mediernas

---

¹³⁴ Eva Nilsson, "EXTRA! EXTRA! VÄSTKUSTTURNÉN I SAMMANDRAG EXTRA! EXTRA!", *Nydemokraten* 1994:7, s. 17.

¹³⁵ Sophie Olsen, "Vivianne Franzén och partiledardebatten", *Nydemokraten* 1994:8, s.3.

¹³⁶ Karin Larsson, "Ny demokrati- ett tufft parti", *Nydemokraten* 1994:8, s. 3.

¹³⁷ "Sambatakt i Almedalen", *Nydemokraten* 1994:7, s. 14-15.

¹³⁸ "INGEN SKUGGA FALLER PÅ NYD:S PARTELEDARE", *Nydemokraten* 1994:8, s. 1.

¹³⁹ "Resumé av valturné", *Nydemokraten* 1994:8, s. 4-5.

primingeffekt. Det är inte bara inramningen av partiet som verkat negativt, även bristen på rapportering har gett negativa konsekvenser:

Massmedias roll i valrörelsen.

Man uppger även att massmedia lyckades med sin strategi att tuga ihjäl partiet. Tidningarna och de olika TV-kanalernas stora uppgift har varit att hela tiden återge negativa saker om oss. Ett konkret bevis på detta var när TV skulle återge Vivianne Franzén/Sten Dybecks framträdande på Sergels torg i Stockholm under slutskedet i valrörelsen. I egenskap av turnéledare och i samråd med många poliser som fanns på plats var vi överens om att publiken som stod aktivt och lyssnade uppgick till 1600 st. För att inte detta skulle nå svenska folket började TV först filma efter det att mötet var slut. Ytterligare ett sätt av massmedia att vilseleda svenska folket med saklighet och verklig sanning. Många lokalföreningar som jag kom i kontakt med under valrörelsen uppger att även de också blivit utsatta för massmedia, då framför allt lokaltidningarnas sätt att behandla vårt parti. I många fall förekom det att alla andra partier fick komma till tals och framföra sin politiska uppfattning, men Ny demokrati glömdes bort.¹⁴⁰

Skribenten R. Hansson från Nyköping har besökt en politikersammankomst i Sundsvall och upplever därefter att etablerade medier vinklar verkligheten till Ny demokratis nackdel:

Det är ju endast en bråkdel av dagstidningarnas läsekrets som besöker något arrangemang under veckan. De övriga får ta del av den bild som massmedia förmedlar. Detta innebär att det enskilda tidningsreferatet blir färgat av den politiska riktning som tidningen har eller av den enskilde journalistens vinkling av verkligheten. I Sundsvall finns två klart partibundna tidningar, Dagbladet och Sundsvalls Tidning. De kontrolleras av socialdemokraterna, respektive folkpartiet. Den bild som dessa tidningar förmedlar av föredragen och debatterna under politikerveckan, blir klart mer präglade av partipolitik. Speciellt under ett valår. För den politiskt insatte är detta en självklarhet och inget fel, men för Svensson på gatan som tror att den bild av verkligheten som förmedlas genom massmedia är den verkliga, får därigenom serverat en vrångbild av det verkliga skeendet. Det enda sättet att få en personlig objektiv bild av en händelse är att själv ta del av den. Allt annat kan misstros, åtminstone [sic] ska mediernas verklighetsbeskrivning ifrågasättas och de frågor som läsaren eller tittare ska ställa är: vem är avsändaren och vad är syftet? Enklast är att jämföra med ett reklambudskap. Avsändaren är producenten, fabrikerne eller politikern. Syftet är att sälja en vara eller en politisk idé. Politiska partier tolkar verkligheten efter sina uppdragsgivares behov och mål. Uppdragsgivarna är skilda intresse- och lobbygrupper som vill få fördelar på bekostnad av majoriteten av befolkningen.¹⁴¹

Medierna är lika förljugna som reklam och tidningarna springer det politiska etablissemangets ärenden.

“Sverigedemokraterna är avskydda av de andra partierna”

SD-Kuriren beskriver Sverigedemokraternas politiska verklighet i ett tydligt “vi och dem”. Alla riksdagspartier är motståndare till Sverigedemokraterna och under rubriken “Barockt” går man igenom alla övriga riksdagspartier för att åskådliggöra hur de brister i sina politiska argument. Flyktingfrågan är viktig men även familjen, försvaret och skolan tas upp och problematiseras.

¹⁴⁰ “Ingen skugga faller över Partiledaren” *Nydemokraten* 1994:8, s. 2.

¹⁴¹ R. Hansson, “Sant och osant i politiken”, *Nydemokraten* 1994:8, s. 13.

Bland annat har Centerpartiet suttit i regeringen de senaste åtta åren. Och 2014 måste vi ånyo göra nedskärningar i välfärden, för att regeringarna vi haft valt ett oansvarigt och kostsamt sätt att "hjälpa andra".

[...]

Om vi tänker något längre än Åsa Romssons näsa räcker, så behöver vissa konsekvenser ses över. I dag är över 50 miljoner på flykt i världen. Det motsvarar 10 procent av hela EU:s befolkning. Om Europa öppnar sina gränser för alla som vill in kan vi räkna med att mängden människor på flykt ökar ytterligare. [...] Vem tar ansvar för Miljöpartiets splittringspolitik?¹⁴²

SD-Kuriren vill se välfärd framför allt annat och ser partiets väljare som helt vanliga människor med sunda värderingar. Tidningen beskriver att etablissemang och journalister berättar en myt om att SD-sympatisörer skulle vara rasister. Det finns en misstro till de som väljer att kritisera partiet och efter valet 2014 är man kritisk till valet av ett statsråd som, i sin tidigare yrkesroll som generaldirektör för en svensk myndighet, enligt *SD-Kuriren* arbetat mot Sverigedemokraterna.

Intressant och till synes paradoxalt i rollen som demokratiminister är hursomhelst att Alice Bah Kuhnke innan sitt uppdrag som statsråd varit generaldirektör för Ungdomsstyrelsen. En myndighet som upprepade gånger blivit kritiserade för att konsekvent missgynna Sverigedemokratisk Ungdom (SDU) i förhållande till övriga partiets ungdomsförbund.¹⁴³

SD-Kuriren beskriver den egna politiken som värdekonserverativ och slår politiskt främst mot socialismen och liberalismen. I tidningens version av liberalismen ingår alla partier i alliansen. De beskrivs som en grupp partier som inte tror på en omhändertagande välfärdsstat. Individerna är, för liberalerna, viktigare än kollektivet och därför vill inte liberalerna betala skatt för att hjälpa det kollektiv som man inte vill ha. I sin kritik mot socialismen menar man att den är nationsfientlig i sin natur, de när "en önskan att nedmontera nationen".¹⁴⁴

Inför valet 2014 valde SD att trycka upp en valaffisch med budskapet: "Förändring på riktigt". I argumentationen för valet av affisch berättas historien om det ständiga utanförskapet: "Sverigedemokraterna är avskydda av de andra partierna, av fackpampar och av journalister, men vi bryr oss mer om Sverige än något annat."¹⁴⁵ Under rubriken "Festligt, folkligt och förbaskat bra respons" skriver Gabriella Hedarv om Jimmie Åkessons pågående valturné:

Jimmie Åkesson och Sverigedemokraterna kanske inte är älskade av journalister och andra politiker men vi är älskade av vanligt folk, som i vardagen oroar sig och upplever hur samhället bryts sönder.¹⁴⁶

---

¹⁴² "Barockt", *SD-Kuriren*, September 2014, s. 23.

¹⁴³ Aron Emilsson, "Alice Bah Kuhnke ny kulturminister- vilken väg stakar hon ut?", *SD-Kuriren*, November 2014, s. 22.

¹⁴⁴ Gabriella Hedarv, "Vi måste prata om varför", *SD-Kuriren*, November 2014, s.3.

¹⁴⁵ "Våra valaffischer", *SD-Kuriren*, September 2014, s.14.

¹⁴⁶ Gabriella Hedarv, "Festligt, folkligt och förbaskat bra respons", *SD-Kuriren*, September 2014, s. 6-7.

Under samma rubrik beskrivs de journalister som valt att berätta historien om de protester som valturnén medfört, som språkrör för “de få som ställt sig med ryggen emot”.

Diskussion: media och etablissemang

Kritiken mot etablissemang i *Vidi* tar sig främst uttryck i kritiken mot liberaler. Då man inte uppfattar medierna som en maktfaktor är det främst de liberala politikerna som får klä skott för kritiken. Liberaler är en återkommande motståndare i alla tidningar som uppsatsen undersökt. I *Nydemokraten* går man till direkt kritik mot Folkpartiets partiledare Bengt Westerberg och utser honom till huvudfienden till partiet. Även i *DSN* återkommer en direkt kritik mot just Folkpartiet och de utser Folkpartiets Karl Otto Bonnier till diktator. I *SD-Kuriren* väljer man, som i *Vidi*, att angripa liberalismen som ideologi. Att alla tidningar väljer att kritisera den sittande regeringen är kanske inte häpnadsväckande då alla befinner sig i opposition vid de årtal uppsatsen undersöker. Kritiken mot regeringen tar sig olika uttryck. *Vidi* tycker att den svenska regeringens agerande i första världskrigets utbrott är mesigt och *DSN* anser bland annat att regeringen håller den judiska finanserna om ryggen. I *Nydemokraten* och *SD-Kuriren* riktas kritiken främst mot regeringens invandringspolitik. Även andra myndigheter kritiserar av *Nydemokraten* och *SD-Kuriren*, dels för att de inte tar ansvar för att minska invandringen och dels för att motarbeta partierna överlag.

I *DSN* riktas stark kritik mot socialismen för att den inte är nationalistisk, vilket NSAP beskriver sig själva som. Liknande tankegångar hittar man i *SD-Kuriren*: “Till vänster ser vi istället en önskan att nedmontera nationen, då socialismen till sin natur är nationsfientlig.”¹⁴⁷

Gemensamt för alla fyra tidningar är att man berättar för läsaren att etablissemang undanhåller sanningen för den svenska medborgaren. Tidningarna står för sanningen och vill signalera att det är dags för svensken att öppna ögonen.¹⁴⁸

I två av tidningarna, *DSN* och *Nydemokraten*, målas det upp en bild av att våra myndigheter är korrupta och konspirerar tillsammans med “den andre”. I *DSN* anklagas myndighetsutövare som exempelvis polisen för att, tillsammans med den judiska storfinanserna alternativt den judiska marxismen, vara allierade mot *DSN*. I *Nydemokraten* är det Invandrarverket och övriga myndigheter som bedriver lukrativ verksamhet tillsammans med människosmugglare och falska flyktingar.

Den mediekritik som förekommer i *Vidi* skiljer sig ganska mycket från den kritik som uttrycks i övriga skrifter. Man anklagar “Göteborgsskränet” (Göteborgs-Posten) för smaklös sensationsjournalistik, men man anklagar egentligen inte medier för någon censur. Den liberala pressen ses som en motståndare vilket återspeglar sig i *Vidis* kritik mot det övriga etablissemang. *Den Svenske Nationalsocialisten* däremot använder sig i stor utsträckning av andra tidningars bild av verkligheten för att prova ideologiska

---

¹⁴⁷ Gabriella Hedarv, “Vi måste prata om varför”, *SD-Kuriren*, November 2014, s.3.

¹⁴⁸ Se exempelvis: Vinge Henrik, *SD-Kuriren*, November 2014, s. 20 eller Willy A:son Grebst, *Vidi* 1914-09-09, s.1.

resonemang och för att visa att de själva (*DSN*) berättar sanningen. Media ljuger om rapporteringen kring det egna partiets valmöten. Det man framför allt beskriver är hur de etablerade tidningarna ljuger om hur många åhörare som är på plats vid olika demonstrationer. Samma resonemang används av *Nydemokraten* då de hävdar att TV valt att filma deras valmöte efter att de flesta åhörarna gått från platsen. *SD-Kuriren* diskuterar också gärna rapporteringen kring det egna partiets valmöten. Medier som väljer att vinkla sina artiklar eller inslag på motståndet mot Jimmie Åkesson är enligt *SD-Kuriren* "språkrör" för partiets motståndare. Den föraktfulla kritik som syntes i BSS-skrifter och i tidigare nummer av *Sverige-kuriren* och *SD-Kuriren* har tonats ned en aning.

I *DSN* väljer man att gå till enskild attack mot både reportrar och redaktörer genom att utsätta dem för smädelse och genom att tillskriva dem epitet som klargör var de, enligt *DSN*, egentligen står politiskt. Redaktörer får tillägget marxistisk eller liberal i en negativ kontext. Reportrar kallas för "journaljer". I *Nydemokraten* tycker man att enskilda journalister väljer att systematiskt tuga ihjäl partiets politik. Man uppfattar det som att journalisterna hellre vill driva med partiets politiker än att diskutera partiets politik. I *SD-Kuriren* håller man en förhållandevis låg profil i sin kritik mot etablerade medier även om man kritiserar lokala journalister för att inte rapportera som partiet vill kring deras många valmöten inför valet 2014.

Slutdiskussion

Ett av våra antaganden innan vi började skriva var att det inom nationalistisk retorik är viktigt att definiera den andre för att kunna hävda den egna positionen. Vi föreställde oss också att vem den andre är, skiftar över tid. Genom denna undersökning har vi styrkt detta antagande: den andres gestalt skiftar. Från *Vidis* moraliskt underlägsne neger, till *Den Svenske Nationalsocialistens* girige jude, till *Nydemokratens* mindre nogräknade jugoslaver, till *SD-Kurirens* sexualförbrytande muslimer och afrikaner. I alla dessa fall framställs den andre är omoralisk, men det finns en skillnad: hen gestaltas som omoralisk på olika sätt.

Vem den andre är skiftar alltså över tid, och vilka synder hen begår är olika. I *Vidi* finns ett uttalat förakt, och en uttalad maktpositionering för den "hvita rasens överlägsenhet." *DSN* berättar för läsaren att till och med tyska rasbiologer anser att den mest rasrena nordiska befolkningen hittas i Sverige.¹⁴⁹ I *Nydemokraten* och i *SD-Kuriren* impliceras snarare svenskarnas överlägsenhet. Att det finns en sådan värdering är inte lika uppenbart. En Sverigedemokrat skulle antagligen mena att man inte hävdar svenskhetens överlägsenhet generellt, men värnar svenskhetens upphöjda plats just här, i Sverige. Vi tycker dock att vi kunnat styrka att vi ser den här värderingen även i deras resonemang, just i hur man väljer att gestalta den andre och dennes göromål.

---

¹⁴⁹ Signatur: S. Lindholm: "Den nordiska tanken - vår kamp gäller blott det svenska folkets befrielse", *Den Svenske Nationalsocialisten*, 1936-09-30, s. 6.

Genom att gestalta den andre som omoralisk förstärks det egna subjektets, svenskens, positiva egenskaper och position, i likhet med Hegels dialektikteori. Men olika egenskaper framhävs vid olika tillfällen. I *Vidi* är det den heroiske svensken, i *DSN* är det den hårt arbetande och sunde svensken (som jämförs med juden), i *Nydemokraten* är det den godtrogne svensken som arbetar och betalar skatt, i *SD-Kuriren* är det muslimen som våldtar kontra svensken som förutsätts *inte* göra det. *SD-Kuriren* skiljer ut sig lite här, då svensken inte förlänas några adjektiv. Vem svensken är impliceras snarare i resonemangen om vad hen *inte* är, eller vad hen *inte* gör.

Begreppet svenskfientlighet återfinns inte i någon av tidningarna, men vi tycker oss finns spår av termens idémässiga förekomst redan 1914, när *Vidis* chefredaktör fasar över att nationalsången inte spelas på restauranger. Här finns ett slags nationalistisk paranoia som är återkommande över tid, men mindre förekommande i *Nydemokraten*. I *SD-Kuriren* 2014 uttrycker Aron Emilsson en rädsla över att det svenska kulturarvet ska gå förlorat: "I få länder är självförnekelse och avståndstagande till sin historia och sitt arv så utbredd som i Sverige."¹⁵⁰ Man kan förstås hävda att dessa nationalistiska tendenser existerar inom fler partier än främlingsfientliga och gör man det har man till viss del rätt. Nationalistisk retorik var mer eller mindre praxis under exempelvis 30-talet, då exempelvis Högerpartiet tog en tydlig nationalistisk position. Vi har i denna uppsats försökt vrida och vända på termen nationalism för att förklara det urval vi har gjort och har använt den forskning som finns för att stödja våra val. Exkluderande nationalism och främlingsfientlighet har varit vägledande begrepp.

Något återkommande i alla tidningar är också föreställningen om ett slags nationens tankegemenskap som tar sig olika uttryck i olika tider. Gemensamt är dock att svenskhetens tankegemenskap är "god." Både i *Nydemokraten* och i *SD-Kuriren* villkorar man också det svenska medborgarskapet till att man ska ta en del av denna "godhet." *Nydemokraten* vill utvisa invandrare som begår brott, och när man benämner medborgare i Sverige som begått brott slutar de vara svenskar när de gjort detta. I *SD-Kuriren* är muslimska män muslimer och inte briter. Här väljer man alltså att använda sig av religion, snarare än ras eller etnicitet, som kategori för att benämna en grupp. Utseende får mindre betydelse över tid när man försöker kategorisera den andre. Men moralen kvarstår som parameter. I *Vidi* pratas det om "negrer", i *SD-Kuriren* är det människor från Afrika. I *Vidi* skriver man att de är omoraliska, i *SD-Kuriren* är de överrepresenterade i brottsstatistik. Vi tycker oss kunna se att det finns gemensamma nämnare i den främlingsfientliga, eller invandringskritiska, problemformuleringen över tid. Att det finns ett slags synonymernas skuggstrategi; terminologi byts ut men essensen har beröringspunkter. Att hävda så kan kanske ses som en positionering, men vi tycker oss kunna styrka detta med vår empiri.

Något förvånande blev vi över att vi i *Vidi*, en antisemitisk dagstidning, inte fann någon egentlig antisemitism. Tidningen togs visserligen över först 1923 av Antisemitiska föreningen, men vi hade nog

---

¹⁵⁰ Aron Emilsson, "Kulturvalet spelar roll - på riktigt", *SD-Kuriren* 2014:114, s. 22.

föreställt oss att vi skulle finna spår av antisemitism även vid detta tidigare skede. Erik Wärenstam skriver i sin avhandling att det förekommer artiklar adresserade mot "Judarne" i *Vidi* i ett februarinummer 1914. I artikeln kritiserar judarna i Sverige för att vara försvarsfientliga, "det vill säga motståndare till Sveriges oavhängighet".¹⁵¹ Möjligtvis kan frånvaron av antisemitism ha att göra med tidpunkten för utgivningen av de tidningar vi undersökt: krigsåret 1914. Att det inte är just judar som det hetsas mot i de nummer vi undersöker innebär dock inte att *Vidi* ger uttryck för, i vår dags mått mätt, särskilt toleranta eller demokratiska värderingar. Japaner, indier, negrer, snedögda mongoler, gula och svarta beskrivs alla oerhört nedsättande. Dessutom hetsas det mot Frankrike och England.

Av utrymmes- och tidsskäl valde vi att enbart studera förstasidan av *Vidi* och *DSN*. Detta urval kan naturligtvis påverka resultatet. Och att vi valde ett visst antal nummer en särskild månad kan även det påverka. Fördelarna med att vi valde en valmånad för varje vald tidning tycker vi ändå överväger då vi antar att vi på så sätt kommer över ett större åsiktsmaterial än vi hade gjort om urvalet skett slumpmässigt. Det första året vi studerar är 1914, när första världskriget nyss brutit ut i Europa. *Vidis* rapportering präglas mycket av detta extrema omvärldsläge.

I *Vidi* är ilskan mot etablerad press inte lika påtaglig som i övriga undersökta tidningar. Vad detta beror på vet vi inte riktigt. Kanske har det att göra med att *Vidi* vid den här tidpunkten inte hade en lika utpräglad politisk agenda, kanske har det att göra med föreställningar om mediernas förmåga att påverka. I övriga tidningar vi har undersökt finns en utpräglad ilska mot etablerade medier. Dels över hur journalisterna i dessa medier väljer att gestalta den nationalistiska rörelsen, de anklagas för att ljuga och vara partiska, dels över hur dessa medier väljer att porträttera verkligheten och de problem som förekommer i den. Själva gestaltar man, inom de tidningar vi har undersökt, verkligheten annorlunda och väljer att använda exempelvis religion och etnicitet som förklaringsmodell till kriminalitet.

I tre av tidningarna har vi funnit referenser till Karl XII. Återkommande inom dessa rörelser är ett slags nationalistisk nostalgi.

I *DSN* ägnas en hel del utrymme åt smutskastning av det parti som man tidigare tillhört. Det så kallade Furugårdspartiet kritiserar för att inte vara tillräckligt nationalsocialistiskt, med betoning på socialism. *DSN*, eller snarare Nationalsocialistiska Arbetarpartiet, utmålades som att de kopierat sin politik rakt av från det tyska NSDAP. Man kan dra en parallell till det som nu sker inom Sverigedemokraterna 2015, då flera starka företrädare inom partiet (främst från Sverigedemokratiska Ungdomsförbundet, SDU, men även Sverigedemokraterna) föreslås uteslutas på grund av att de kopplats ihop med rörelser som för en för extrem politik. Under tidigt 2000-tal splittrades Sverigedemokraterna då en del av partiet ville driva en tydligare nationalistisk politik. Det nybildade partiet Nationaldemokraterna löstes först upp för att sedan återuppgå i Sverigedemokraterna.

---

¹⁵¹ Wärenstam, s. 24.

Det som kan vara intressant att påpeka gällande SDU och vissa företrädares mer utpräglade etnonationalism är att deras starkaste företrädare i Europa har en tydlig antikapitalistisk och antisemitisk ideologisk hållning. Samma resonemang finns i *DSN* och *NSAP*. Under 1990-talet kan man konstatera att Sverigedemokraterna hade ett samröre med den antisemitiska radiokanalen Radio Islam.¹⁵² Sverigedemokraterna har under 2014 en tydlig pro-israelisk hållning och motsätter sig den svenska regeringens beslut att erkänna Palestina som en självständig stat. I det agitatoriska resonemanget har juden bytts ut till muslim.

Det råder däremot inte konsensus kring Palestina-beslutet inom partiet och under våren 2015 föreslås utslutning för SDU:s ordförande Gustav Kasselstrand på grund av kopplingar till antisemitiska nationalistpartier i Europa. Även om flera nationalistiska partier i Europa gör upp med sina antisemitiska medlemmar är det tydligt att de ideologiska antisemitiska resonemangen finns kvar och med jämna mellanrum kommer upp till ytan. Viktigt att klargöra är att *SD-Kuriren* 2014 inte ger utrymme åt dessa resonemang. Artiklar med kritik från SDU mot moderpartiets pro-israeliska hållning publiceras som debattartiklar i andra medier än de egna.¹⁵³

Förslag till vidare forskning

När startade egentligen den antisemitistiska rörelsen i Sverige, det som senare skulle utvecklas till den svenska nationalsocialismen? Enligt Erik Wärenstam gjordes allvarliga försök att starta en öppet antisemitisk tidning i Göteborg så tidigt som 1902.¹⁵⁴ Det skulle vara intressant att följa det ideologiska tankemönstret från de tidigaste tryckta källorna som går att finna, fram till och med nazismens utbrott i Europa. Likaså att följa den svenska nationalismens ideologiska resa från de tidigaste tidningskällorna fram till i dag. Finns det jämförelsepunkter i synen på vad Sverige och svenskhet är och hur har den svenska nationalismen utvecklats i jämförelse med andra jämförbara nationalstaters nationalism?

Det har skrivits ganska lite om tidningen *Vidi*, och den förste chefredaktören Willy A:son Grövt. Han verkar ha varit en intressant karaktär, som skrev skräplitteratur under pseudonymen Billy Buss. Diktsamlingen *Röda nätter* har beskrivits som "ett pornografiskt ädelpekor." Vem var egentligen han, och vad hade han för roll och betydelse i det offentliga samtalet i Göteborg kring sekelskiftet?

---

¹⁵² Larsson och Lodenius, s. 22.

¹⁵³ William Hahne och Gustav Kasselstrand, "SD måste erkänna en palestinsk stat", *Aftonbladet* 2011-11-07.

¹⁵⁴ Wärenstam, s. 24.

Likaså vore det oerhört spännande att göra en mer omfattande undersökning av *Sverige-kuriren* och *SD-kuriren*. *Sverige-kuriren* började ges ut redan 1988 och i den här undersökningen har vi bara ögnat igenom delar, då vårt fokus låg på hur tidningen såg ut 2014. Att titta på Sverigedemokraternas rörelse från 1988 till i dag skulle kunna ge intressanta resultat. Under stor del av 1990-talet recenserade man bland annat mycket så kallad vit makt-musik. När försvann det? I ett nummer recenserade man även en skiva av nyckelharpisten Åsa Jinder. Sverigedemokraternas kultursyn är intressant.

I *SD-kuriren* hittade vi citat av Vilhelm Moberg och Werner von Heidenstam. I *Nydemokraten* skrivs en travesti på en Esaias Tegnér-dikt. Sverigedemokraten Björn Söder har nämnt Astrid Lindgrens böcker som en förebild för hur Sverige ska se ut. Det vore intressant att undersöka vilka författare och konstnärer som inom den nationalistiska rörelsen får kanonstatus, och vilken bild av svenskhet som målas upp i deras verk. Vilka är bärare av den svenska kulturen, enligt nationalisterna?

Litteraturlista

Tryckta källor

- Altheide, David L & Schneider, Christopher J: *Qualitative Media Analysis*, Sage Publications, 1996
- Baas, David: "Jämförde romer med cancer - vägrar backa", *Expressen* 2014-09-09
- Calhoun, Craig: "Nationalism and Ethnicity", *Annual Review of Sociology*, 1993:19
- Carbin, Maria: "Postkolonialism - Introduktion", Ludvig Beckman et. al., *Texter i samtida politisk teori*, Malmö 2009
- Carlsen Meier, Erik & Uvell, Markus: *Folkhemspopulismen. Berättelsen om Sverigedemokraternas väljare*, Stockholm 2010
- Simone de Beauvoir, *Det andra könet*, Stockholm 1986
- Demker, Marie: *Sverige åt svenskarna. Motstånd och mobilisering mot invandring och invandrare i Sverige*, Göteborg 2014
- Deutsch, Karl W: "The Growth of Nations: Some Recurrent Patterns of Political and Social Integration", *World Politics* 1953:5
- Esaiasson, et. al: *Metodpraktikan*, Stockholm 2012
- Hahne, William & Kasselstrand, Gustav: "SD måste erkänna en palestinsk stat", *Aftonbladet* 2011-11-07
- Hegel, G.W.F.: *Andens fenomenologi*, Stockholm 2008
- Hellström, Anders, Nilsson, Tom & Stoltz, Pauline: "Nationalism vs. Nationalism: The Challenge of the Sweden
- Höijer, Birgitta: "Reliability, Validity and Generalization", *Nordicom Review* 1990
- "Democrats in the Swedish Public Debate", *Government and opposition* 2012:47
- Jolin, Christopher: *Varför vi inte kan lita på massmedia*, Stockholm 1982
- Larsson, Stieg och Lodenius, Anna-Lena: *Extremhögern*, Stockholm 1994
- Löow, Heléne: *Nazismen i Sverige 1924-1979*, Stockholm 2004
- Mattsson, Katarina: "Diskrimineringens andra ansikte. Svenskhet och 'det vita västerländska'",
- Des Los Reyes, Paulina et. al.: *Bortom vi och dom. Teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. Statens offentliga utredningar, SOU 2005:41
- Nationalencyklopedin, Adolf Hitler, <http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/adolf-hitler>, hämtad 2015-04-10
- Nelson, T. E., Clawson, R.A., Oxley Z.M.: "Media framing of civil liberties conflict and its effect on tolerance", *American Political Science Review*, 91. 1997
- Orrenius, Niklas: "Den leende nationalismen", *Dagens Nyheter* 2014-12-14, <http://www.dn.se/val/nyval-2015/den-leende-nationalismen/>
- Rönnlund, Lisa: "Professor: Ett klart rasistiskt uttalande", *Aftonbladet* 2014-09-08, <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article19494871.ab>
- Strömbäck, Jesper: "Journalistiken och politiken", Lars Nord och Jesper Strömbäck, *Medierna och demokratin*, Lund 2012

Wärenstam, Erik: *Fascismen i Sverige 1920-1940. Studier i den svenska nationalsocialismens, fascismens och antisemitismens organisationer, ideologier och propaganda under mellankrigsåren*, doktorsavhandling vid Uppsala universitet, Stockholm 1970

Tidningar

Den Svenske Nationalsocialisten, årgång 4, nr. 67, 1936-09-02

Den Svenske Nationalsocialisten, årgång 4, nr. 69, 1936-09-09

Den Svenske Nationalsocialisten, årgång 4, nr. 71, 1936-09-16

Den Svenske Nationalsocialisten, årgång 4, nr. 73, 1936-09-23

Den Svenske Nationalsocialisten, årgång 4, nr. 75, 1936-09-30

Nydemokraten, 1994:7

Nydemokraten, 1994:8

SD-Bulletinen, november, 1999

SD-Kuriren, 1997:27

SD-Kuriren, september, 2014

SD-Kuriren, november, 2014

Sverige-Kuriren, 1988:1

Sverige-Kuriren, 1990:9

Sverige-Kuriren, 1991:13

Vidi, 1914-09-02

Vidi, 1914-09-09

Vidi, 1914-09-16

Vidi, 1914-09-23

Vidi, 1914-09-30

Otryckta källor

Berg, Anton: "Ny Demokrati", *P3 Dokumentär* 2009-10-19

Brisman, Nina, Duvhammar, Linn & Holmberg, Sara: *Som alla andra - En studie om hur svenska journalister vill bevaka Sverigedemokraterna*, kandidatuppsats vid JMG, Göteborg 2010

Ericsson, Elin, Svensson, Mathilda, *Redaktioner på repeat - Hur Aftonbladet och Dagens Nyheter skildrar Ny Demokrati och Sverigedemokraterna*, kandidatuppsats vid JMG, Göteborg 2012

Greve Victoria, Johansson Linnea & Törnblom Liza, *De är här nu - en studie i 2010 års valbevakning av Sverigedemokraterna*, kandidatuppsats vid JMG, Göteborg 2010

Hamrud, Annika: *Sverigedemokraternas användning av begreppet "svenskfientlighet". En diskursanalys*, kandidatuppsats statskunskap Södertörns högskola, Stockholm 2011

Hauksson, Anna & Johansson Carina, *Varför Sverigedemokraterna? En kvalitativ studie om Sverigedemokraternas väljare*, Stockholms universitet, sociologiska institutionen, Stockholm 2011

Hellström, Tobias: "Expressen ljuger mer än vanligt. Media slår rekord i lögner?", *Tobias Hellströms blogg* 2015-09-19, <https://molndal.sverigedemokraterna.se/2015/01/19/expressen-ljuger-mer-an-vanligt/>

Palén, Tove: "Intervjun som mördade Bert Karlsson", *Medierna* 2014-08-04

Rosander, Anna, *Kultur och gemenskaper i politisk kommunikation - En jämförande diskursanalys av två partiers konstruktioner av kultur och "vi och dom"*, Umeå universitet, 2015

Sjölund, Johan, Spaak, Martin & Trygg, Martin: *Sverigedemokraterna, media och demokratin*, kandidatuppsats vid JMG, Göteborg 2008

Tydén, Mattias: *Svensk antisemitism 1880-1930*, C-uppsats vid historiska institutionen vid Uppsala universitet, 1985

Seminarium med Marie Demker, *Brännpunkt Europa: Nationalismens återkomst*, ABF Göteborg, 2015-04-07

Sverigedemokraternas valfilm 2010, <https://www.youtube.com/watch?v=XkRRdth8AHc>, hämtat 2015-04-10

"Val till riksdagen - Röster", <http://www.val.se/val/val2014/slutresultat/R/rike/>, hämtat 2015-04-15

"Åtta kända citat av Peter Wallenberg", *Svenska Dagbladet*, http://www.svd.se/naringsliv/atta-kanda-citat-av-peter-wallenberg_4263571.svd, 2015-01-19, hämtat 2015-04-15